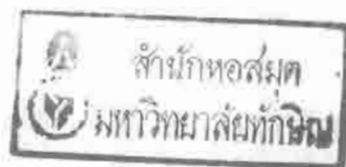

๗ ๓.๕. 2541

103577

ศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครู
โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุภาพ จันทราช

ทรงไว้ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ
ทางจดอยู่กับผู้ใดโดยไม่ขออนุญาต
ผู้พบเห็นกรุณานำส่งสำนักหอสมุดด้วย ตั้งเป็นกฎข้อ ๑๑๑

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะกรรมการควบคุมและกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้
แล้วเห็นสมควร รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหา
บัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร. วีระชัย เสมากักดี)

.....กรรมการ
(อาจารย์อนันต์ ประศาสน์กุล)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร. วีระชัย เสมากักดี)

.....กรรมการ
(อาจารย์อนันต์ ประศาสน์กุล)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อาคม วัดไธสง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร. อาคม วัดไธสง)

วันที่ 28 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.วีระชัย เสมากักดี ประธานกรรมการที่ปรึกษาและอาจารย์อนันต์ ประศาสน์กุล กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.อาคม วัดไธสง อาจารย์ ดร.โสภาค วิริโยธิน และรองศาสตราจารย์ ดร.ธีรภูมิ ประทุมณพรัตน์ ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด และวิธีการ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา จนทำให้การวิจัยสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษรุ่นที่ 12/2 ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ คุณสุพจน์ จันทราช ที่ได้ให้กำลังใจ และคำแนะนำ จนทำให้ผู้วิจัยจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่า และประโยชน์อันเกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตา แก่บิดา มารดา ผู้ให้ชีวิต คณะครูอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุภาพ จันทราช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	6
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2. เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
วิวัฒนาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาแห่งประเทศไทย.....	10
สภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในปัจจุบัน.....	12
ความหมายของคำว่า ครู.....	15
บทบาทและหน้าที่ของครู.....	15
พระราชบัญญัติและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับ คุณลักษณะและจรรยาบรรณของครูโรงเรียนเอกชน.....	20
คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา.....	22
ด้านวิชาการ.....	27
ด้านการสอน.....	29
ด้านบุคลิกภาพ.....	31
ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	33
ด้านคุณธรรม จริยธรรม.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
งานวิจัยภายในประเทศ.....	37
งานวิจัยต่างประเทศ.....	43

3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
วิธีสร้างเครื่องมือ.....	47
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล.....	48
วิธีการจัดกระทำข้อมูล.....	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	59
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	59
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
อภิปรายผล.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	65
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป.....	66
บรรณานุกรม.....	67

ภาคผนวก.....	76
ภาคผนวก ก. หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	77
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม.....	79
ภาคผนวก ค. ตาราง 9.....	91
บทคัดย่อ.....	96
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	101

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนโรงเรียน และนักเรียน ระบบโรงเรียน ประเภทอาชีวศึกษา จำแนกตามประเภทวิชา ปีการศึกษา 2538.....	13
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา ของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัด สงขลา.....	46
3	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	52
4	ระดับและลำดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อ คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา จำแนกเป็นรายค่าน.....	53
5	ระดับและลำดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อ คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.).....	54
6	ระดับและลำดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อ คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.).....	55
7	เปรียบเทียบความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อ คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่ มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	56
8	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู ที่นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ต้องการ.....	57
9	ระดับและลำดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อ คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา จำแนกเป็นรายข้อ.....	92

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง เมื่อเทียบกับทรัพยากรอื่น ๆ เพราะมนุษย์เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในการพัฒนาด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (สิทธิชัย ธาคนิติ. 2524 : 15 - 16) ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เจริญงอกงาม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา(บรรจง ชุตกุลชาติ. 2529 : 31) ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ กระบวนการทางการศึกษาดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษา ความตอนหนึ่งว่า ... “การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญ ในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะคติ ก่านิยมและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้โดยสะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว”...(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 88) การศึกษายังเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ในสังคมได้เนื่องจาก การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศไทยในการเข้าสู่กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูง ดังนั้นการศึกษาจึงมีความสำคัญสูงสุดในการสร้างชาติ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษแห่งชาติ. 2540 : 6)

รัฐได้พยายามจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด แต่ก็ยังไม่สามารถเข้ามาดำเนินการ จัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงทั้งหมด(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษเอกชน. 2534 : 53 - 72) เพราะทางรัฐเองก็จำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณ เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ของประเทศ ทำให้ไม่สามารถจัดสรรเงินเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเต็มที่เพียงอย่างเดียว จึงจำเป็นต้องให้ภาคเอกชนเข้ามาแบ่งเบาภาระโดยรัฐเปิดโอกาสและให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง เพราะเอกชนจะสามารถกำหนดขอบเขตและทิศทางของการพัฒนา ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้มากที่สุด เนื่องจากมี

ความยืดหยุ่นได้มากกว่าภาครัฐ(จรัส นองมาก. 2538 : 91) ดังนั้นทางภาครัฐจึงเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินธุรกิจการศึกษาได้อย่างกว้างขวางและหลากหลาย การจัดการศึกษาโดยเอกชนจึงมีเกือบทุกระดับการศึกษา รวมถึงระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา รัฐจะทำการส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้มากขึ้น โดยภาครัฐจะให้การสนับสนุนด้วยมาตรการและวิธีการต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2540 : 15) ซึ่งการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษานั้น รัฐไม่สามารถจัดได้เพียงพอกับจำนวนผู้ที่ต้องการเรียนเนื่องจากการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาจะต้องลงทุนสูง เพราะต้องใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ในการฝึกทักษะวิชาชีพและวัสดุฝึกมากและมีราคาแพงดังนั้นเอกชนจึงได้มีส่วนเข้ามาร่วมในการจัดการศึกษาระดับนี้ค่อนข้างมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเอกชนมีทรัพยากรอยู่มากไม่ว่าด้านกำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถ เงินลงทุน ตลอดจนความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจึงทำให้มีศักยภาพสูง ในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพและยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2534 : 53 - 72)

การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษานั้น เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะ ความสามารถ ทักษะคิดและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ ปัจจุบันรัฐได้ให้การสนับสนุน และส่งเสริมการอาชีวศึกษาให้พัฒนาขึ้นอย่างมาก เพราะรัฐมีนโยบายพัฒนากำลังคนในระดับกลาง เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จากสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาเอกชนฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา(ปวช. ปวท.และปวส.) โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาชีพ ควบคู่ไปกับการก้าวหน้าของเทคโนโลยี และความต้องการของตลาดแรงงานและเน้นการส่งเสริมทักษะวิชาชีพนักเรียน ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2535 : 80) ซึ่งปัจจุบันการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาได้เจริญก้าวหน้า และเติบโตขึ้นเป็นลำดับ ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นจาก เมื่อปีการศึกษา 2534 ที่มีจำนวนนักเรียน 263,485 คน ต่อมาในปีการศึกษา 2538 มีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 403,926 คน ในจำนวนนี้แยกเป็นนักเรียน ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)

จำนวน 285,627 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) จำนวน 1,920 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) จำนวน 116,379 คน เป็นนักเรียนในสายวิชาต่าง ๆ ได้แก่ สายวิชาบริหารธุรกิจ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และศิลปหัตถกรรม ซึ่งในสายวิชาบริหารธุรกิจนั้น มีจำนวนนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 184,184 คนและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 91,833 คน รวมนักเรียนในสายวิชาบริหารธุรกิจทั้ง 2 ระดับ มีจำนวนถึง 276,017 คน และมีครูจำนวนถึง 14,441 คนที่ทำการสอนในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2539 : 27)

ครูเหล่านี้นอกจากจะทำหน้าที่สอนแล้ว ยังต้องมีหน้าที่หลักในการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนดี ประพฤติชอบ เป็นผู้พร้อมทั้งสติและปัญญาที่จะแก้ไขและปรับตัวให้เข้ากับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายของแผนและหลักสูตร(ประสาร มาลากุล ณ อยุธยาและคณะ. 2532 : 30) ดังนั้นครูที่จะเป็นครูที่ดีที่สามารถผลิตเยาวชนให้แก่สังคมไทยนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรมสูง มีความรัก ความศรัทธาในอาชีพครู เป็นตัวอย่างที่ดีของลูกศิษย์และบุคคลทั่วไป(มานะ รัตนโกเศศ. : 2532) แต่ในปัจจุบันการจัดการศึกษายังประสบปัญหาเกี่ยวกับครูทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ มีการผลิตครูเกินความต้องการในบางสาขา และไม่เพียงพอในบางสาขา และคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาด้านครูยังไม่เป็นที่พอใจของผู้ใช้ครู และสังคมเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังมีครูจำนวนไม่น้อยที่ขาดอุดมการณ์และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 24) นอกจากนั้นจากการสรุปการประเมินผลการประชุมสัมมนาเรื่อง การนิเทศภายในของโรงเรียนเกริกวิทยาลัย(2533 : 1) ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ได้สรุปจากการประเมินผลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากคุณลักษณะของครู ซึ่งเป็นปัญหาใกล้เคียงกับโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาอื่น ๆ คือ ครูยังขาดการเตรียมการสอน สื่อการสอนไม่พัฒนา ครูใช้อารมณ์ ขาดความยุติธรรม ไม่ตรงต่อเวลา ออกตักกับนักเรียนทำโทษนักเรียนรุนแรง ดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ ควบคุมชั้นเรียนไม่ได้ ชอบนิินทาเพื่อนครูให้นักเรียนฟัง ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน

จังหวัดสงขลานั้น มีจำนวนครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาอยู่เป็นจำนวนไม่น้อย ซึ่งในจำนวนนี้ ยังมีครูที่มีคุณลักษณะที่ไม่เป็นที่ต้องการของนักเรียน นักศึกษา

เนื่องจากยังมีครูที่สอนทางวิชาชีพจำนวนมาก ที่มุ่งเน้นการสอนทฤษฎีมากกว่า ที่จะเน้นการปฏิบัติเพราะง่ายและสะดวกในการเตรียมการสอน(พินิจ เข้มทอง. 2535 : 65) นอกจากนี้ ครูอาชีวศึกษาจำนวนหนึ่งยังขาดความรู้และทักษะในการสอน ความรู้ไม่กว้างขวางเท่าทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไม่มีจิตวิทยาในการสอน ไม่สามารถประยุกต์ความรู้ที่เรียนมาไปใช้ในการสอนได้ ขาดฝีมือและทักษะทางวิชาชีพไม่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีด้านฝีมือได้และในประการสุดท้าย ครูอาชีวศึกษาที่มีฝีมือหันไปประกอบอาชีพอื่น หรือทำการสอนทั้งภาคปกติ และภาคนอกเวลา จนจำนวนชั่วโมงการสอนมากเกินไป ซึ่งทำให้คุณภาพในการสอนลดลง ซึ่งนอกจากนั้น คุณลักษณะด้านอื่น ๆ อันได้แก่ ครูอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ขาดคุณธรรมและความรับผิดชอบ ในเรื่องความเสียสละ การตรงต่อเวลา ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ การแต่งกายไม่เรียบร้อย ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน พุดจาไม่สุภาพเรียบร้อย ขาดความอดทนและขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเห็นแก่ตัว ไม่สู้งาน ไม่แก้ปญหา (เฉลียว บุรีภักดิ์. 2530 - 2531 : 69 - 70)

นอกจากนั้น จากการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา กลุ่มภาคใต้ ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในภาคใต้ซึ่งรวมถึง จังหวัดสงขลาที่เป็นปัญหาไว้หลาย ๆ ด้านทั้งในด้านวิชาการและการสอนนั้น ครูมักยึดตำราเรียนเป็นหลัก ขาดความรู้ทางด้านเทคนิค วิธีสอนและจิตวิทยา ครูมักสอนในวิชาที่ไม่ตรงกับสาขาที่ได้เรียนมา ขาดการผลิตสื่อและการใช้สื่อในการสอนและมักยึดตัวครูเป็นศูนย์กลางในการเรียน ส่วนในด้านบุคลิกภาพ ครูมักวางตนไม่เหมาะสมเท่าที่ควรรวมถึงการแต่งกายและการพุดจาที่ไม่เหมาะสมและขาดการควบคุมอารมณ์ ส่วนในด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักศึกษา ครูมีเวลาในการให้คำปรึกษา และแก้ปญหาในเรื่องการเรียน ส่วนตัวและครอบครัวของนักเรียน นักศึกษาน้อย เนื่องจากมีคาบสอนในแต่ละวันค่อนข้างมาก และประการสุดท้ายในด้านของคุณธรรม จริยธรรมนั้น ครูมักขาดความยุติธรรม ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และที่สำคัญ คือครูส่วนใหญ่ขาดความศรัทธาในวิชาชีพครู (สมาคมโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาแห่งประเทศไทย กลุ่มภาคใต้. 2538 : 17 - 22) ซึ่งจากปัญหาลาดรขาดประสิทธิภาพและคุณลักษณะของครูดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อการศึกษาถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการ ทักษะวิชาชีพ คุณธรรมและจริยธรรมที่ดีให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ซึ่งส่งผลให้นักเรียน นัก

ศึกษา ขาดประสิทธิภาพในการออกไปประกอบอาชีพตามความถนัดของตน ดังนั้น หากสถานศึกษาสามารถ สรรหา และพัฒนาครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน นักศึกษาได้ ย่อมส่งผลดีต่อกระบวนการเรียนการสอน ในระดับอาชีวศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในจังหวัดสงขลาจึง มีความสนใจจะศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา เพราะถึงเห็นแล้วว่า ผลการวิจัยนี้จะเป็น ประโยชน์สำหรับผู้บริหารในการสรรหา การพัฒนาบุคลากรและยังเป็นประโยชน์ สำหรับครูผู้สอน ในอันที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมเป็น ที่ต้องการของนักเรียน นักศึกษา ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ นอกจากนี้ ยังทำให้นักเรียน นักศึกษาของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ขึ้น และสามารถเป็นบุคลากรในหน่วยงานที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา ประเทศให้เจริญก้าวหน้าในอนาคตต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษากันคว้

1. เพื่อทราบระดับและลำดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา แตกต่างตามตัวแปรระดับการศึกษา
3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ตามความต้องการของนักเรียน นักศึกษา

ความสำคัญของการศึกษากันคว้

ช่วยให้ครูได้ทราบถึงระดับและลำดับของคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ที่นักเรียน นักศึกษา ต้องการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนการสอน และ ช่วยให้ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการสรรหา ดำเนินการนิเทศ
อบรมและพัฒนาครู เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม และสามารถนำไปใช้เป็น
เกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบให้แก่ครูได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มี
ต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ในคุณลักษณะห้าด้าน
คือ ด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านคุณธรรม
จริยธรรม(สุจินต์ วิสวชีวนนท์. 2524 : 24 -26 ; พันธ์ หันนาคินทร์. 2528 : 291 - 298 ;
ยนต์ ชุ่มจิต. 2534 : 112)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียน นักศึกษา โรงเรียน
เอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2540 ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
(ปวช.) จำนวน 8,570 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน
8,155 คน รวมประชากร 16,725 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของ
เครจซีและมอร์แกน(Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน
แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามระดับการศึกษาโดยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้
กลุ่มตัวอย่าง 193 คนและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้กลุ่มตัวอย่าง
184 คน แล้วสุ่มแบบง่าย(simple random sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่ม (table of
random numbers)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา
จังหวัดสงขลา ที่มีระดับการศึกษาจำแนกเป็น

3.1.1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

3.1.2 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

3.2 ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ตามแนวความคิดของ สุจินต์ วิศวรวิชานนท์ (2524 : 24 - 26) พันธ์ หันนากินทร์ (2528 : 291 - 298) และยนต์ ชุ่มจิต (2524 : 112) โดยศึกษาคุณลักษณะ 5 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านวิชาการ
- 3.2.2 ด้านการสอน
- 3.2.3 ด้านบุคลิกภาพ
- 3.2.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 3.2.5 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการคุณลักษณะของครูแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของครู หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่ครูแสดงออกมาให้ปรากฏแก่นักเรียน นักศึกษาในด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านคุณธรรม จริยธรรม
2. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาการบัญชี สายวิชาบริหารธุรกิจของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2540
3. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาการบัญชี สายวิชาบริหารธุรกิจของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2540

4. โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้เปิดทำการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 และเปิดทำการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค(ปวท.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) อาจเปิดสอนหลายระดับชั้นในโรงเรียนเดียวกันหรือเปิดสอนระดับเดียวในโรงเรียนเดียว

5. คุณลักษณะของครูด้านวิชาการ หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่ครูแสดงออกมาให้ปรากฏแก่นักเรียน นักศึกษา ในด้านการมีความรู้รอบตัว มีความรู้ในเรื่องของหลักสูตร มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการสอน มีความรู้ในเรื่องของวิชาชีพ มีความรู้ภาคทฤษฎี และปฏิบัติและมีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

6. คุณลักษณะของครูด้านการสอน หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่ครูแสดงออกมาให้ปรากฏแก่นักเรียน นักศึกษา ในด้านการเตรียมการสอนล่วงหน้าก่อนสอนทุกครั้ง เลือกและใช้สื่อได้เหมาะสมกับบทเรียน เลือกและใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับบทเรียน ในการสอนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความกระตือรือร้นในการสอน มีความสามารถในการอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจง่าย มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน มีการเสริมแรงโดยการกล่าวชมเชยหรือให้รางวัล ให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเป็นประชาธิปไตยในกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการประเมินผลการเรียนเมื่อจบบทเรียน

7. คุณลักษณะของครูด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่ครูแสดงออกให้ปรากฏแก่นักเรียน นักศึกษา ในด้านการมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ร่าเริง แจ่มใส มีอารมณ์ขัน มีความสุภาพอ่อนโยน เป็นคนตรงต่อเวลา มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา มีความกระตือรือร้นและ แต่งกายสะอาด เรียบร้อยเหมาะสมกับความเป็นครู

8. คุณลักษณะของครูด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่ครูแสดงออกให้ปรากฏแก่นักเรียน นักศึกษา ในด้านการมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน นักศึกษา รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา มีความเป็นกันเองกับนักเรียน นักศึกษา ทั้งในและนอกโรงเรียน รับฟังปัญหาและแก้ปัญหาให้นักเรียน นักศึกษา รักษาความลับของนักเรียน นักศึกษา และเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของนักเรียน นักศึกษา

9. คุณลักษณะของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่ครูแสดงออกให้ปรากฏแก่นักเรียน นักศึกษา ในด้านการมีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความยุติธรรม มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน มีความเป็นอยู่เรียบง่ายและประหยัด เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน นักศึกษา ไม่คิดสิ่งเสียดิฉและอบายมุขทั้งปวง มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู มีความเมตตา กรุณา อุทิศตนและเวลาเพื่อนักเรียน นักศึกษาและส่วนรวม และไม่ประพฤติดิฉเรื่องชั่วช้า

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้กล่าวถึงวิวัฒนาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในประเทศไทย สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในปัจจุบัน ความหมายของคำว่า ครู บทบาทและหน้าที่ของครู คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งได้เสนอรายละเอียดดังนี้

วิวัฒนาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในประเทศไทย

ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2367 - 2394) คณะมิชชันนารีอเมริกัน ได้เข้ามาเผยแพร่คริสต์ศาสนาในประเทศไทยเป็นครั้งแรก ได้มีการสอนวิชาช่างเช่น การพิมพ์ การช่างต่อเรือ เป็นต้น จนถึงคหกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2394 - 2411) แมคฟาร์แลนด์ ได้จัดตั้งโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ที่จังหวัดเพชรบุรี เมื่อ พ.ศ. 2408 โดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าพระยาภาณุวงศ์มหาโกษาธิบดี เปิดสอนเกี่ยวกับการตัดเย็บเสื้อผ้าหรือวิชาการสตรี นับว่าเป็นโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาแห่งแรกที่ตั้งขึ้นโดยชาวต่างชาติ ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411 - 2453) มีการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ โดยรัฐได้เข้ามารับภาระจัดการศึกษาโดยตรงมีหลักฐานว่า เอกชนยังเปิดสอนวิชาอาชีวศึกษาสำหรับสตรีในโรงเรียนกุลสตรีวังหลัง ซึ่งเปิดดำเนินการในวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2417 โดยคณะมิชชันนารีอเมริกันชื่อ แฮเรียต เอ็ม เฮาส์และภริยา ซึ่งต่อมาเป็นโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย(ศศิธร สิงหละชาติ. 2522 : 47)

ใน พ.ศ. 2484 โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้น เช่น ช่างซ่อมนาฬิกา ช่างวิทยุโทรทัศน์ ช่างตัดผม ช่างตัดเสื้อ ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมพิมพ์คิดไทย - อังกฤษ ช่างก่อสร้าง ช่างไม้ ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้าและช่างพิมพ์

เป็นต้น แต่โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ยังไม่ได้มีแพร่หลาย จนถึง พ.ศ. 2494 การอาชีวศึกษาได้มีการพัฒนาครั้งใหญ่ เพราะได้รับความช่วยเหลือจากประเทศสหรัฐอเมริกา และองค์การยูเนสโก ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนสนใจเรียนด้านอาชีวศึกษามากขึ้น จึงเกิดโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาโรงเรียนแรกที่เปิดสอนอาชีวศึกษาหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ คือ โรงเรียนบวรศึกษาพานิชย์ ซึ่งได้รับอนุญาตให้เปิดสอนอาชีวศึกษาหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเมื่อ วันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2503 (ศศิธร สิงหละชาติ. 2522 : 50)

ต่อมาในสมัยรัฐบาลคณะที่ 41 ซึ่งในขณะนั้นพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและมีนายแพทย์บุญสม มาร์ติน เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คณะรัฐมนตรีได้มีมติในคราวประชุมเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2522 ให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนอนุญาตให้คณะบุคคลและเอกชน จัดตั้งโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2522 นับตั้งแต่นั้นการอาชีวศึกษาของเอกชนระดับ ปวส. ก็ได้ขยายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นั่นคือ ในปีการศึกษา 2523 มีถึง 31 แห่งและจากมติของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงแนวนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชนต่อมาว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยจะไม่เปิดสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ขึ้นมาใหม่อีก และที่เปิดอยู่แล้วก็จะปรับปรุงให้เป็นหลักสูตรอนุปริญญาและปริญญาตรีขึ้นไป ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการได้แล้วเสร็จภายใน 10 ปี สำหรับโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการก็จะจัดการศึกษาสูงสุด เพียงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เท่านั้น ซึ่งใน พ.ศ. 2525 รัฐได้ตราพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 เป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2525 เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติให้เหมาะสมกับสภาพการณ์มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ ประเภทโรงเรียนเอกชน ซึ่งจัดการศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรีเป็นสามประเภทดังนี้ ประเภทแรกคือ ประเภทจัดการศึกษาในระบบ ได้แก่ โรงเรียนสายสามัญ อาทิเช่น โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนอาชีวศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตร ปวช. ปวท. และปวส. ประเภทที่สอง คือ ประเภทจัดการศึกษานอกระบบ ได้แก่ โรงเรียนเฉพาะกาล โรงเรียนส่งคำสอน โรงเรียนกวดวิชาและโรงเรียนอาชีวศึกษาหลัก

สูตรระยะสั้นและประเภทสุดท้าย คือ ประเภทจัดการศึกษาพิเศษ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่มีความผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจและผู้บกพร่องหรือผู้เสียโอกาสทางการศึกษาลักษณะต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2532 : 18 - 19)

ส่วนโรงเรียนเอกชนในระดับอาชีวศึกษานั้น คือ โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระบบที่เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีกองโรงเรียนอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ทำหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุน ปัจจุบันโรงเรียนประเภทนี้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ช่างอุตสาหกรรม ศิลปกรรมและเกษตรกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2532 : 20)

สภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในปัจจุบัน

โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษานั้น เป็นการจัดการศึกษาประเภทในระบบโรงเรียน ซึ่งเปิดสอนในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการทั้งห้าประเภทวิชา คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม กหกรรม พาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม และเปิดสอนทั้งสามหลักสูตรคือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นหลักสูตรวิชาชีพ 3 ปีซึ่งจบในตัวเอง มีให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง โดยรับจากผู้สำเร็จระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าเพื่อให้ประกอบอาชีพโดยตรง ซึ่งมีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรให้ถือตามแผนการเรียนของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชาที่กำหนดไว้ ซึ่งมีสาขาวิชาพาณิชยกรรม ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและศิลปกรรม ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) เป็นหลักสูตร 2 ปีต่อเนื่องจากหลักสูตร ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายและเน้นหนักในเนื้อหาวิชาชีพ และมีความยืดหยุ่นพอที่จะให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัด และความสนใจของตนเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ในการทำงาน ฝึกงานและการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ซึ่งมีประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นหลักสูตร 2 ปี โดยรับจากผู้สำเร็จ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในประเภทวิชาต่าง ๆ เพื่อเข้าศึกษาต่อในประเภทวิชานั้น นักศึกษาจะต้องผ่านการฝึกงานนอกสถานที่หรือจากสถานประกอบการด้วย จึงจะถือว่าจบการศึกษาตลอดหลักสูตร โดยมีประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ศิลปกรรม(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2532 : 21)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาสายวิชาที่มีจำนวนนักเรียนสนใจเรียนมีดังนี้ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้แก่ สายวิชาพาณิชยกรรม และช่างอุตสาหกรรม ส่วนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นั้น สาขาที่นักเรียนสนใจเข้าเรียนกันมาก คือ สายบริหารธุรกิจ และช่างอุตสาหกรรม(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2539 : 27) ดังจะเห็นได้จากตารางจำนวนโรงเรียนและนักเรียนระบบโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา จำแนกตามประเภทวิชา ปีการศึกษา 2538 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ได้แสดงไว้ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียนและนักเรียนระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา จำแนกตามประเภทวิชา ปีการศึกษา 2538

หลักสูตร/ประเภทวิชา	จำนวนโรงเรียน			จำนวนนักเรียน		
	รวม	กทม.	ภูมิภาค	รวม	กทม.	ภูมิภาค
ปวช.	274	94	180	285,627	106,832	178,795
1. พาณิชยกรรม	224	68	156	184,184	71,153	113,031
2. ช่างอุตสาหกรรม	116	30	86	95,682	30,591	65,091
3. เกษตรกรรม	2	-	2	179	-	179
4. ศิลปหัตถกรรม	12	8	4	5,582	5,088	494
ปวท.	28	3	25	1,920	300	1,620
1. บริหารธุรกิจ	22	2	20	1,611	220	1,391
2. ช่างอุตสาหกรรม	6	1	5	309	80	229
2. ช่างอุตสาหกรรม	6	1	5	309	80	229
3. เกษตรกรรม	-	-	-	-	-	-

หลักสูตร/ประเภทวิชา	จำนวนโรงเรียน			จำนวนนักเรียน		
	รวม	กทม.	ภูมิภาค	รวม	กทม.	ภูมิภาค
ปวส.	201	70	131	116,379	45,653	70,726
1. บริหารธุรกิจ	171	51	120	91,833	34,126	57,707
2. ช่างอุตสาหกรรม	68	24	44	23,571	10,758	12,813
3. เกษตรกรรม	2	-	2	107	-	107
4. ศิลปหัตถกรรม	4	2	2	868	769	99
รวม	308	100	208	403,926	152,785	251,141

หมายเหตุ : จำนวนโรงเรียนในระดับต่าง ๆ มีการนับซ้ำเนื่องจากมีบางโรงเรียนเปิดสอนมากกว่าหนึ่งประเภทวิชา

นอกจากจำนวนนักเรียนแล้ว จำนวนของครูในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาก็มีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งจำนวนครูในโรงเรียนเอกชนในระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา มีจำนวน 9,720 คน ในปีการศึกษา 2534 และเพิ่มขึ้นเป็น 14,441 คนในปีการศึกษา 2538 คิดเป็นจำนวนร้อยละ 48.57 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2539 : 72) จากจำนวนนักเรียน และจำนวนของครูในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาจึงนับได้ว่า มีจำนวนไม่น้อยที่ภาคเอกชนได้เข้ามาแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ซึ่งหากจำนวนของนักเรียน นักศึกษาเหล่านี้ ไม่สามารถได้รับความรู้ในทางวิชาการ ทักษะวิชาชีพและคุณธรรม จริยธรรมจากครูอันมีสาเหตุมาจากครูผู้สอนขาดคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ย่อมกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักศึกษา ทำให้แรงงานทางวิชาชีพที่จะออกไปพัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าก็ย่อมลดประสิทธิภาพลงเช่นกัน

ความหมายของคำว่า ครู

คำว่า ครู นั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการและนักการศึกษา ซึ่งในแต่ละความหมายนั้นมีแง่มุมต่าง ๆ แตกต่างกัน

सनัน มีสัจธรรม (2528 : 7) ได้ให้ความหมายของคำว่า ครูคือปฐมนิยบุคคล อันหมายถึง การเป็นบุคคลที่ควรบูชาของศิษย์และบุคคลทั่วไป ส่วนลัดดา เสนาวงษ์(2532 : 33) กล่าวว่า ครู คือ แม่พิมพ์ของชาติ อันหมายถึง ครูต้องเป็นต้นแบบที่ดีแก่ศิษย์ที่จะเอาเป็นเยี่ยงอย่าง นอก จากนี้คำว่า ครู ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน(2531 : 168) ได้กล่าวว่า ครู คือ ผู้สั่งสอนศิษย์ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ดังนั้นครูจึงมีความสำคัญยิ่งในการสอน เพราะครูจะเป็นผู้ที่พัฒนาคนให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น

ระพี สาคริก (2529 : 15) ให้ความหมายของคำว่า ครู นั้นคือ คนที่ประกอบอาชีพชั้นสูง(Professional) เพื่อทำหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสังคมโดยใช้กระบวนการศึกษา อบรมในฐานะผู้ฝึก ผู้แนะ ผู้นำ และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาแก่คนเพื่อสร้างคนเป็นคนดี เป็นพลเมืองดี ประพฤติในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ส่วนมานิต มานิตเจริญ (2519 : 195) ได้ให้ความหมายของคำว่า ครู ไว้ว่า ครูคือ ผู้สั่งสอน ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์และครู คือ เครื่องเตือนใจ

สรุปได้ว่า ครู คือ ผู้ที่คอยอบรม สั่งสอน ถ่ายทอดความรู้และเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์เพื่อให้ศิษย์ได้เป็นคนดี ประพฤติดี อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคมส่วนรวมและต่อประเทศชาติ

บทบาทและหน้าที่ของครู

ในสมัยโบราณนั้น ครูส่วนมากเป็นพระที่คอยอบรมสั่งสอน ให้คนประพฤติดีปฏิบัติชอบตามที่พระพุทธศาสนาได้สั่งสอนไว้ ซึ่งการสอนในสมัยก่อนนั้นใช้วิธีการท่องจำอรรถกถา ซึ่งความสำเร็จในการเรียนการสอนจะวัดจากความสามารถในการจำของผู้เรียน ต่อมาในสมัยปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไปคนมีมากขึ้น แนวคิดและวิธีการ

จัดการศึกษาเปลี่ยนไป ครูเปลี่ยนอาชีพมาเป็นข้าราชการและเป็นลูกจ้าง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ทำให้บทบาทของครูเปลี่ยนไปบ้างตามสภาวะการณ์ซึ่งบทบาทและหน้าที่ของครูนั้น ได้มีนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครูไว้ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2525 : 78 - 79) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครูว่า ครูควรมีบทบาท 5 ประการดังนี้คือ

1. บทบาทต่อนักเรียน หมายถึง บทบาทในการสอน การวัดและประเมินผล การเรียน อบรมนักเรียน ดูแลสุขภาพและอนามัยของนักเรียนรวมทั้งการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน
2. บทบาทต่อเพื่อนครู หมายถึง บทบาทในการช่วยการงาน การให้คำแนะนำ รักษาความลับและประโยชน์ของเพื่อนครู ทำหน้าที่แทนเมื่อจำเป็น
3. บทบาทต่อผู้บังคับบัญชา หมายถึง บทบาทในการให้ความเคารพ การปฏิบัติตามคำสั่งและสนับสนุนนโยบายด้วยความสุจริตใจ
4. บทบาทต่อโรงเรียน หมายถึง บทบาทในการช่วยพัฒนาโรงเรียน ช่วยสร้างและรักษาชื่อเสียง ช่วยกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
5. บทบาทต่อชุมชน หมายถึง บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชน ให้บริการด้านวิชาการและช่วยเหลือเมื่อชุมชนต้องการ

นุบผา คุ้มมานนท์ (2527 : 184 - 186) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในยุคปัจจุบันว่า ครู ควรมีบทบาทดังต่อไปนี้

1. การประพฤติดีและเป็นตัวอย่างแก่ศิษย์
2. การแก้สิ่งที่ศิษย์เห็นผิดเป็นชอบ
3. การอบรมศีลธรรมและยกระดับศีลธรรมให้สูงขึ้น
4. การสร้างความสามัคคี
5. การรักษาเอกลักษณ์ของคนไทย
6. การเข้าใจสถานการณ์ของประเทศชาติและของโลก
7. การกำจัดความไม่ชอบธรรมและแนะแนวทางให้ศิษย์
8. การสร้างสรรค์สิ่งที่ถูกต้องดีงามในสังคมไทย
9. การมีความรู้ในลัทธิการเมือง และสามารถแนะแนวทางให้แก่ศิษย์ และชุมชนได้อย่างถูกต้อง

10. การชี้นำนักเรียนให้ทันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ และใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด

11. การเข้าใจเป้าหมายของการศึกษาของชาติว่าต้องการพลเมืองในลักษณะใด

12. การเข้าใจแนวคิดที่เคลื่อนไหวเกี่ยวกับการศึกษาของประเทศ

สายหยุด จำปาทอง (2532 ข : 24 - 25) ได้จำแนกบทบาทและหน้าที่ของครูไว้ 3 ประการดังนี้

1. บทบาทและหน้าที่ต่อตนเอง ครูต้องมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในอาชีพครู รักการอ่าน การค้นคว้าและปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความคิดเป็นของตนเอง ในการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะหรือเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ประพฤติและวางตนอยู่ในกรอบศีลธรรม จรรยา อันเป็นบรรทัดฐานที่ยอมรับทั่วไปในสังคม ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพสมควรตามอัตภาพ มานะ บากบั่น มัธยัสถ์ อุดม ไม่เห็นแก่ความเจริญทางวัตถุมากกว่าคุณธรรมและจริยธรรม

2. บทบาทและหน้าที่ต่อนักเรียน ครูต้องเปลี่ยนแปลงบทบาท จากการเป็นผู้บอกผู้นำแสดงในการเรียนการสอนมาเป็นผู้กระตุ้น ให้เกิดความคิดริเริ่ม สนับสนุน ให้ นักเรียนมีหลักรู้จักวิธีการศึกษาค้นคว้า และเลือกทางของตนเองได้ โดยไม่มีการบังคับ ให้เชื่อตามครูและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอิสระอย่างมีเหตุผล ครูต้องฝึกนักเรียนให้มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ อดทนต่อการถูกวิจารณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความอดกลั้น มีวินัยในตนเอง เคารพกฎของสังคม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม รู้แพ้ รู้ชนะและเคารพเสียงข้างมาก นอกจากนี้ ครูต้องศึกษาธรรมชาติและความแตกต่างในตัวของศิษย์แต่ละคน เพื่อนำมาเป็นข้อสังเกตพิจารณาในการปฏิบัติตัวต่อศิษย์ ให้ความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่เท่าเทียมกันและครูต้องพยายามค้นหาความสนใจ ความสามารถและความถนัดของนักเรียนเพื่อหาทางส่งเสริมแนะนำการเลือกอาชีพแก่นักเรียนให้เหมาะสม

3. บทบาทและหน้าที่ของครูต่อการพัฒนาสังคม ครูจะต้องสำรวจบทบาทและหน้าที่ของตนว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่ต่อตนเองและนักเรียนได้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว หรือ หากยังการพัฒนาสังคมก็ไม่บรรลุผลสำเร็จ ครูยังจะต้องศึกษาโครงสร้างของสังคม เพื่อทราบสภาพและปัญหาของสังคม ในอันที่จะช่วยแก้ปัญหาของสังคมและครูยังต้องข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ทำให้ครูไม่สามารถจะมีบทบาทในการพัฒนาสังคมได้อย่างสมบูรณ์

ก่อ สวัสดิพิณชัย (2513 : 1 - 11) ได้กล่าวถึงครูที่ดีว่า ครูที่ดีนั้นมีบทบาทและหน้าที่หลักที่ต้องปฏิบัติหลายประการดังนี้ ครูจะต้องมีบทบาทของครูและผู้อำนวยการอย่างน้อยในวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี และหมั่นแสวงหาความรู้ไม่หยุดหย่อน บทบาทของผู้ที่มีความประพฤติดี เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและเยาวชน และบทบาทสุดท้ายคือ บทบาทของผู้มีน้ำใจอันดี เป็นที่รักและปรารถนาดีต่อนักเรียน พร้อมทั้งจะให้อภัยและช่วยเหลือนักเรียน นอกจากบทบาทเหล่านี้แล้ว ครูยังต้องมีหน้าที่ในการสอน การปกครองนักเรียน การบริหารการศึกษาและการประสานงานระหว่างครูกับครู ครูกับผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ส่วน ยนต์ ชุ่มจิต (2531 : 38 - 43) ได้จำแนกบทบาทของครูไว้ว่า ครูในปัจจุบันควรมีบทบาทในการเป็นผู้พัฒนาเยาวชน บทบาทในการเป็นผู้นำทางด้านศีลธรรม จริยธรรมและค่านิยม บทบาทในการส่งเสริมความมั่นคงทางศาสนา และวัฒนธรรม บทบาทในการพัฒนาสังคม บทบาทในการพัฒนาการเมืองการปกครอง และบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ

นอกจากนี้เอกสารรายงานของนักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารอาชีวศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2533 : 8 - 16) ได้จำแนกหน้าที่ของครูไว้หกประการดังนี้ คือ หน้าที่ประการแรก คือ หน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียน โดยครูจะต้องแนะนำสั่งสอน ให้การศึกษา แสวงหาวิธีสอนใหม่ ๆ และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นที่ปรึกษาแก้ปัญหา แนะนำในด้านการศึกษาและอาชีพ ดูแลส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพพลานามัยที่ดี ไม่นำนักเรียนไปในทางเลื่อมเสีย หน้าที่ของครูประการที่สอง คือ หน้าที่ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา ครูต้องช่วยสร้างศรัทธาจากประชาชนให้กับสถานศึกษาของตน นอกจากนี้ครูยังต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ช่วยพัฒนาสถานศึกษาให้สะอาดเหมาะสมแก่การเรียนการสอน เอาใจใส่รักษาผลประโยชน์และป้องกันภัยอันอาจเกิดกับสถานศึกษา รักษาชื่อเสียง ส่งเสริมจริยธรรม ศีลธรรมอันดีงามและช่วยเหลือกิจการของสถานศึกษา หน้าที่ของครูประการที่สามคือ หน้าที่ความรับผิดชอบต่อเพื่อนครูด้วยกัน ซึ่งครูต้องเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือ ป้องกันภัย รักษาผลประโยชน์และชื่อเสียงของเพื่อนครู ช่วยปฏิบัติหน้าที่แทนเมื่อมีความจำเป็น หน้าที่ของครูประการที่สี่คือ หน้าที่ความรับผิดชอบต่อผู้ปกครองนักเรียน โดยครูต้องร่วมมือและให้คำแนะนำผู้ปกครอง หากนักเรียนมีปัญหาหรือนักเรียนต้องการศึกษาต่อ รายงานผลการเรียนและอาจช่วยเหลือด้านการเงินโดยการจัดหาทุนการศึกษาให้แก่แก่นักเรียน หน้าที่

ประการที่ห้า คือ หน้าที่ความรับผิดชอบของครูต่อผู้บังคับบัญชา ครูต้องแสดงความเคารพด้วยใจจริง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ และหน้าที่ประการสุดท้าย คือ หน้าที่ความรับผิดชอบต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ในการเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน นักศึกษาในการปกป้อง รักษาและดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2531 : 13) ได้สรุปบทบาทและหน้าที่สำคัญของครูไว้ดังนี้ คือ ครูมีหน้าที่ทำการสอน อบรมนักเรียน ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศและนโยบายของทางราชการ ครูมีหน้าที่ส่งเสริมและเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอนและเผยแพร่ความรู้ ปฏักผังวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ไทย ครูมีหน้าที่เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่ การงาน ครูมีหน้าที่ช่วยเหลือกิจการของโรงเรียนและความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายครูมีหน้าที่ศึกษาหาความรู้ วิธีสอน วิธีประเมินผล การใช้หนังสือเรียนและคู่มือการเรียนการสอนตามหลักสูตร

จากบทบาทและหน้าที่ของครูที่นักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้กล่าวถึงนั้น พอสรุปได้ว่า ครูควรต้องมีบทบาทและหน้าที่หลายประการดังนี้คือ บทบาทและหน้าที่ต่อตนเอง คือ ครูต้องมีความศรัทธาต่อวิชาชีพ มีจรรยาบรรณและมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน บทบาทและหน้าที่ต่อนักเรียน คือ ครูต้องเป็นผู้ให้ความรู้ในทางวิชาการ ทักษะวิชาชีพ ให้การอบรม คุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นผู้ชี้แนะแนวทางให้แก่นักเรียนในการดำรงชีพและประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม บทบาทและหน้าที่ต่อเพื่อนครู คือ การสร้างความสามัคคีในหมู่เพื่อนครู ให้การช่วยเหลือและรักษาผลประโยชน์ต่อเพื่อนครู ในทางที่ถูกต้อง บทบาทและหน้าที่ต่อผู้บังคับบัญชา คือ ครูต้องปฏิบัติตนในฐานะของผู้ใต้บังคับบัญชาที่ดี บทบาทและหน้าที่ต่อสถานศึกษา คือ ครูต้องรักษาและพัฒนาสถานศึกษาให้มีชื่อเสียงและเจริญก้าวหน้า บทบาทและหน้าที่ประการสุดท้าย คือ บทบาทและหน้าที่ต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ คือ ครูต้องเป็นผู้ช่วยเหลือ พัฒนา เพื่อให้เกิดความเจริญ ความสงบสุขของชุมชน สังคมส่วนรวมและต่อประเทศชาติ

พระราชบัญญัติระเบียบกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับ คุณสมบัติและจรรยา
บรรยาของครูโรงเรียนเอกชน

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531 : 17 - 18) ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นครูนั้นจะต้องมีคุณลักษณะและ ไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

1. มีสัญชาติไทย
 2. มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์
 3. มีความประพฤติเรียบร้อย ไม่บกพร่องในศีลธรรมอันดี
 4. ไม่ฝักใฝ่ หรือเลื่อมใสในลัทธิที่เป็นภัยต่อความมั่นคง หรือความปลอดภัยของประเทศ หรือขัดต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ
 5. ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 6. มีความรู้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
 7. ไม่เคยถูกออกจากราชการ โดยมีความผิด เว้นแต่ได้ถูกออกจากราชการแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้เป็นครู
 8. ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้เป็นครู เว้นแต่ได้เพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้เป็นครู
 9. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ผู้อนุญาตเห็นว่า ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ และได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้เป็นครู
 10. ไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย จรรยา มรรยาท วินัยและหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่หรือครูโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2526 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531 : 101 - 102) ได้กำหนดจรรยา มรรยาทอันดีงาม การมีวินัยและการรักษาวินัยของผู้รับใบอนุญาตเป็นครูโรงเรียนเอกชนไว้ดังนี้
1. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือและไม่ลบหลู่ อูหมิ่นศาสนาอื่น
 2. ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีต่อการศึกษา

3. ปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่นโดยสุภาพเรียบร้อย
4. ประพฤติตนอยู่ในความสุจริตและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์เที่ยงธรรม
5. ไม่กระทำการใดอันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติและชื่อเสียงของตนและ
โรงเรียน

6. ไม่กระทำการใดที่จะก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีในหมู่ครูและนักเรียน
7. ไม่ยินยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อหา
ประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย

8. ไม่ยุยงส่งเสริม หรือสนับสนุนให้นักเรียนเดินขบวนเรียกร้อง หรือนัดหยุด
เรียนหรือก่อความไม่สงบเพื่อหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

9. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย

ระเบียบคุรุสภา ว่าด้วย จรรยา มรรยาทและวินัย ตามประเพณีครู พ.ศ.
2526(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531 : 103 - 104) ซึ่งกำหนดให้ครู
โรงเรียนเอกชนต้องมีจรรยา มรรยาทดังนี้

1. เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็น
ประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

2. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น

3. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์ และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่
อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้

4. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้จันเชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ห้ามประพฤติการใด
ๆ อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติและชื่อเสียงของครู

5. ถือปฏิบัติตามระเบียบ และแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษาและ
ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมายและ
ระเบียบแบบแผนของสถานศึกษา

6. ถ่ายทอดวิชาความรู้ โดยไม่ปิดป้องและปิดบังอำพราง ไม่นำหรือยอมให้
นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ

7. ให้เกียรติแก่ผู้อื่นทางวิชาการ โดยไม่นำผลงานของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นผล
งานของตน และ ไม่เบียดบังใช้แรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน

8. ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์ สุจริตและปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความ
เที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

9. ศึกษาริบบร้อย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์ ของผู้ร่วมงานและของสถานศึกษา

10. รักษาความสามัคคีระหว่างครูและช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน

คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

เป้าหมายของการจัดการศึกษาในประเภทอาชีวศึกษานั้น ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรมและศิลปหัตถกรรมนั้นมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ควบคู่วิชาชีพโดยให้มีความรู้และทักษะในทางอาชีพเฉพาะสาขาเพียงพอที่จะออกไปใช้ประโยชน์ได้และออกไปสู่อาชีพได้ทันที นอกจากนี้ยังต้องมีคุณธรรมและนิสัยในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข ในด้านความอดทน ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อสังคม เป็นคนใฝ่รู้ รู้จักคิดค้นคว้าด้วยตนเอง มีอิสระทางความคิด รู้จักคิดเปลี่ยนแปลง ประดิษฐ์คิดค้น เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ มีความรักในอาชีพ รักถิ่นฐาน รักงาน รักเพื่อนร่วมงาน และฝึกการทำงานเป็นทีม (กรมวิชาการ. 2536 : 5)

ดังนั้นครูผู้สอนวิชาชีพจึงต้องมีลักษณะแตกต่างไปจากครูสามัญเพราะงานอาชีวศึกษาเป็นงานที่ให้ความรู้เพื่อประกอบอาชีพ เป็นงานที่ยากกว่าเพราะเป็นเรื่องของอาชีพ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญต่อการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคลและเกี่ยวพันไปถึงเศรษฐกิจของประเทศไทย ครูที่จะสอนวิชาชีพได้ดังนั้นจะต้องมีความรู้ในวิชาชีพนั้น ๆ และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้(สุชน เจริญพงศ์. 2512 : 13) นอกจากนี้ครูต้องมีแนวทางในการสอนวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถภาพที่จะทำให้สามารถปฏิบัติงานของกิจกรรมที่สอนได้ ครูต้องใช้วิธีสอนที่สามารถให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เกิดการเรียนรู้หรือเกิดประสบการณ์ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้หรือจุดประสงค์ของการทำงานนั้น ครูจะต้องสอนแต่สิ่งจำเป็นตามลำดับของการจัดสภาพในการสอนที่จำเป็นแก่การเรียนรู้ โดยมีการวางแผนการสอนหรือโครงการสอนไว้อย่างดี และครูต้องรู้จักกลวิธีที่จะเร้าให้ผู้เรียนสนใจเรียน โดยสร้างสภาพการสอนที่ใช้วิธีจัดสภาพภายนอก และสภาพภายในให้สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดความรู้หรือทักษะในวิชาชีพนั้น (มานิตา อุซชิน. 2525 : 1) มีนักวิชาการหลายท่าน ที่ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูไว้ดังนี้

บรรจง ชุตกุลชาติ (2527 : 261 - 269) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูไว้ว่า ครูต้องเป็นผู้เชื่อถือได้ ไม่เล่นพรรคเล่นพวก มีมารยาท มีความใฝ่สูง เห็นความสำคัญของผู้เรียน รู้จักรักษาสุขภาพอนามัย มีอุดมคติ รักโรงเรียนและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีความอดทน มีไหวพริบ มีความสุจริตใจและสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ ส่วน เทพ ภาระเกด (2505 : 46 - 50) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีว่า ครูที่ดีควรมีบุคลิกภาพดี มีศรัทธาในการสั่งสอนอบรม กระตือรือร้นในการทำงาน เชื่อมั่นในคุณค่าของงาน ดำรงตนอย่างเหมาะสม ปรับปรุงตนเอง อยู่เสมอทุกด้าน รอบรู้วิธีการทำงาน ศึกษาความชำนาญรอบด้าน เป็นผู้นำที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมสูง รับฟังคำแนะนำแก้ไขหาความรู้ อยู่เสมอ มีความสนใจการวัดผลและประเมินผลงานของตนเองอยู่เสมอ พร้อมรับแนวคิดใหม่ ๆ ศึกษาผู้เรียน มีจิตวิทยาในการสอนและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่องานอาชีพ

นอกจากนี้ เมธี ปิณฑนันทน์ (2523 : 67 - 68) กล่าวถึง คุณลักษณะของครูว่า ครูควรมีคุณลักษณะที่ประกอบไปด้วยทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคนิค ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีและมีอารมณ์ที่มั่นคง ไพฑูรย์ สันลารัตน์ (2538 : 12) กล่าวถึง คุณลักษณะของครูในยุคโลกาภิวัตน์ว่า ครูต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางในการที่จะนำความรู้ไปพัฒนาสังคมของตนและตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถพิจารณาใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครูต้องมีลักษณะของความเป็นผู้นำ และมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทของการจัดการศึกษา ต้องศึกษาการเปลี่ยนแปลงและสามารถคาดการณ์ความเคลื่อนไหวภายในระบบโรงเรียน เพื่อจะได้หาวิธีการป้องกันอย่างถูกต้อง นอกจากนั้นก่อน สวัสดิ์ดิพานิชย์ (2519 : 51) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูอาจารย์ไว้ว่า ครูต้องมีความรู้ดี ประพฤติดี มีความสามารถในการสอนสูง มีความรักและเข้าใจเด็ก วางตนอยู่ในที่เหมาะสมและมีมนุษยสัมพันธ์

อำภา บุญช่วย (2531 : 17) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ได้จากการสำรวจความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งนักศึกษานั้นมีความต้องการอาจารย์ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้ คือ ต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสูง แต่งกายสุภาพและสะอาด มีความรู้ดี ตั้งใจสอนและสอนอย่างมีคุณภาพ มีมนุษยสัมพันธ์

พันธุ์ วางตนนำคารพนับถือ เข้าใจนักศึกษา ไม่เกรี้ยวกราด ไม่อาฆาตต่อศิษย์ สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้มีชีวิตชีวา ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีความยุติธรรม ตรงต่อเวลา รักการสอน อุทิศเวลาเพิ่มเติมให้แก่ศิษย์และยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา

พนัส หันนาทินทร์ (2528 : 291 - 298) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูที่ดีไว้ 4 คุณลักษณะดังนี้

1. คุณลักษณะส่วนตัว
2. คุณลักษณะด้านวิชาชีพ
3. คุณลักษณะในการดำเนินการสอน
4. คุณลักษณะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ยนต์ ชุ่มจิต (2534 : 62) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ว่า ครูที่ดีควรมีคุณลักษณะใน 6 ด้านดังต่อไปนี้

1. มีบุคลิกภาพดี
2. มีคุณสมบัติส่วนตัวดี
3. มีความสามารถในการสอนและการปกครอง
4. มีความประพฤติดี
5. มีจรรยาบรรณครูและคุณธรรมสูง
6. มีมนุษยสัมพันธ์

สุจินต์ วิสวชีวนนท์ (2524 : 24 - 26) ได้แบ่งคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ 4 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านบุคลิกภาพ
2. ด้านการเรียนการสอน
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์
4. ด้านวิชาการ

กรมการฝึกหัดครู (2515 : 14 - 15) ได้กล่าวถึง สมรรถภาพในการเป็นครูว่า ครูที่ดีมีสมรรถภาพสูงนั้น ควรมีคุณลักษณะดังนี้คือ ทำการสอนได้เป็นอย่างดี สามารถทำการอบรมแนะแนวและปกครองได้เป็นอย่างดี ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สร้างสัมพันธภาพอันดีและร่วมมือกับชุมชน และเป็นครูชั้น

อาชีพโดยรู้จักเพิ่มพูนความรู้ให้แก่อาชีพครูอยู่เสมอ และเป็นสมาชิกที่ดีของสมาคมทางวิชาการยึดถือแบบธรรมเนียมของผู้เป็นครูช่วยเหลือแนะนำครูใหม่

สุรินทร์ สรสิริ (2515 : 3 - 9) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้

1. มีบุคลิกภาพดี
2. มีการจัดห้องเรียนดี
3. มีการสอนดี
4. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

ธนู แสงศักดิ์ (2505 : 85 - 100) มีความเห็นว่า ลักษณะของครูที่ดีนั้น มี

5 ประการดังนี้คือ

1. มีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี
2. มีความรักในอาชีพครู
3. มีจรรยาครู
4. มีคุณสมบัติส่วนตัวดี
5. มีรูปร่างท่าทางดี

คณะกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครูของคุรุสภา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2533 : 35) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยกล่าวถึงคุณลักษณะของครูไว้ 4 ประการดังนี้

1. รอบรู้ ครูจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาที่เกิดขึ้นในสังคมของตนและโลก รอบรู้ในวิชาชีพของตนเช่น ปรัชญา การศึกษา ประวัติการศึกษา หลักการศึกษา นโยบายการศึกษา แผนและโครงการ พัฒนาการศึกษและจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องหลักสูตร วิธีสอนและวิธี ประเมินผลการศึกษาในวิชาหรือกิจการที่ตนรับผิดชอบ

2. สอนดี ครูต้องทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการสอนสอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน สามารถให้บริการแนะแนวในด้าน การเรียน การครองตนและรักษาสุขภาพอนามัย สามารถผลิตสื่อและใช้สื่อการเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับ สถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน

3. มีคุณธรรม จรรยาบรรณ ครูต้องมีความศรัทธาในวิชาชีพครู ตั้งใจใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพเพื่อให้บริการแก่นักเรียนและสังคม มีความซื่อสัตย์ต่อหลักการของวิชาชีพครู มีความรับผิดชอบในด้านการศึกษาต่อสังคม ชุมชนและนักเรียน มีความรัก ความเมตตาและความปรารถนาดีต่อนักเรียน อุทิศตนและเวลาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับความเจริญเติบโตและพัฒนาการในทุกด้าน

4. มุ่งมั่นพัฒนา ครูต้องรู้จักสำรวจและปรับปรุงตนเอง สนใจใฝ่รู้และศึกษาค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ รู้จักเพิ่มพูนวิทยฐานะของตน กัดค้นและทดลองใช้วิธีการใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ปราศรัย ประวัติน่ารู้เรื่อง (2535 : 55) ได้กล่าวว่า ครูสอนวิชาชีพควรมีคุณลักษณะดังนี้

1. เป็นผู้มีทักษะในการทำงาน
2. เป็นผู้มีประสบการณ์ในงานอาชีพมาแล้วพอสมควร
3. เป็นผู้มีคุณยพินิจ
4. เป็นตัวอย่างอันดีของนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางที่จะอบรมนักศึกษาได้

อย่างดี

5. เป็นผู้ที่มีความชำนาญในการสอน มีหลักวิชาครู รู้จักใช้อุปกรณ์การสอน และเข้าใจหลักการวัดผลที่ดี

6. เป็นผู้ชี้ช่องทางในการประกอบอาชีพให้แก่นักศึกษา

วาสนา เปี่ยมใส (2538 : 65) ได้สรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสายวิชาชีพที่ดีว่า ครูจะต้องมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่สอน มีความรู้ความสามารถในการสอนหรือถ่ายทอด มีความคิดริเริ่มหรือมีความสามารถในการพัฒนางาน มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการสอนหรือทำงานของตน มีความขยันหมั่นเพียรและประสงค์หรือชอบหรือเต็มใจสอน มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สุภาลักษณ์ บัญชรเทวฤด (2529 : 72 - 74) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่จำเป็นของครูที่สอนในสายวิชาบริหารธุรกิจ ต้องมีคุณลักษณะทั้งด้านส่วนตัว ด้านวิชาการที่มีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และคุณลักษณะทางด้านอาชีพ

จากแนวความคิดของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านที่ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูนั้นมีหลายประการด้วยกัน แต่โดยคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ สามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูควรมีในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านการสอน
3. ด้านบุคลิกภาพ
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์
5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ด้านวิชาการ

บุญชม ศรีสะอาด (2525 : 5 - 6) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีในด้านวิชาการว่า ครูต้องมีความรอบรู้ มีความเข้าใจในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี อีกทั้งต้องมีความรู้ทางเทคนิคการสอน รู้จิตวิทยาพัฒนาการ รู้จิตวิทยาการเรียนรู้และรู้จักผู้เรียน ส่วน ปรีชา สุขภรณ์ (2527 : 6 - 8) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของครู ด้านวิชานั้น ครูต้องมีความรอบรู้ในวิชาที่สอนและต้องเชี่ยวชาญในเทคนิคการสอน ต้องเป็นผู้รู้และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต้องมีนิสัยในการประเมินหรือวัดผลอยู่เสมอ นอกจากนี้ พินิจ เข้มทอง (2535 : 35) ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในด้านวิชาการไว้เช่นกันว่า คุณลักษณะที่ดีของครูในด้านวิชานั้น ครูจะต้องมีความรู้กว้างขวางและเพียงพอในระดับที่ตนทำการสอน เพิ่มพูนความรู้ให้ตนเองเจริญงอกงามอยู่เสมอ ต้องมีความคิดริเริ่ม รู้จักวิพากษ์วิจารณ์เพื่อปรับปรุงการศึกษา ยอมรับและเคารพในเหตุผลของบุคคลอื่น ยึดหยุ่นต่อปัญหาต่าง ๆ และนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงการทำงาน

ยนต์ ชุ่มจิต (2534 : 35) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่เกี่ยวกับวิชาการว่า ครูควรมีความรู้ในด้านวิชาการที่เพียงพอและถูกต้องจึงจะนำไปสอนผู้อื่นได้ โดยเฉพาะในเรื่องของเนื้อหาวิชาที่สอนและความรอบตัว ต้องรู้จิตวิทยาการสอนอันจะช่วยให้สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร รู้จุดมุ่งหมายของหลักสูตร รู้หลักการสอนเพื่อสร้างความสนใจแก่ผู้เรียนและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

พนัส หันนาคินทร์ (2528 : 291 -298) กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของครูในด้านวิชาการว่า ครูต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนอันเป็นงานหลักของครู ในการจัดความรู้และประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม มีความรู้ในวิธีสอนเพื่อเป็นเครื่องมือประสานการสอนให้ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้องและน่าสนใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มี

ความสนใจต่องานอาชีพ ทำให้เกิดเจตคติที่ดี มีศรัทธาต่ออาชีพครู เพื่อให้งานสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

สุจินต์ วิทวชีวนนท์ (2524 : 24 - 26) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีในด้าน วิชาการไว้ใกล้เคียงกันคือ ครูต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนและความรู้รอบตัวดี รู้จักใช้ ห้องสมุดและติดตามข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ครูต้องหมั่นศึกษาหาความรู้และติดตาม ความเคลื่อนไหวในวงการศึกษายู่เสมอ ศึกษาข้อบกพร่องในการสอนและพยายาม ปรับปรุงแก้ไข รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สนใจศึกษาค้นคว้าวิจัยและติดตาม วิทยาการใหม่ ๆ เสมอ ส่วน ไพฑูรย์ สันถรณ์ (2523 : 3 - 5) ได้ให้ทัศนะว่า ครูที่ดี ควรมีคุณลักษณะด้านวิชาการโดยต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน รู้ถึงเหตุผลที่มาของ ความรู้ มองเห็นความสำคัญ ความสัมพันธ์ของความรู้นั้น ควรมีความรู้เกี่ยวกับ ธรรมชาติของผู้เรียน ต้องรู้จักผู้เรียน มีความรู้ในเรื่องของการบริหารงานโดยเฉพาะงาน ด้านวิชาการ การเตรียมการสอน หลักสูตร วิธีสอนและการประเมินผล อีกทั้งยังต้องมี ความรู้ ความศรัทธาในตัวผู้เรียน พร้อมทั้งจะช่วยเหลือผู้เรียนอยู่เสมอและต้องมีความรัก ในวิชาที่สอนด้วย

เริงลักษณ์ โรจนพันธ์ (2529 : 32 - 33) มีความเห็นว่า คุณลักษณะของครูใน ด้านวิชาการนั้น ครูต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะถ่ายทอด มีความรู้ในหลักการและ ทฤษฎีการเรียนรู้ ปรัชญาการสอน เทคนิคและวิธีการสอน ความรู้ในการประเมินผล การทำงานเป็นทีมและความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของกลุ่มเป็นอย่างดีด้วย นอกจากนั้น กริช อัมโภชน (2520 : 8 - 10) ยังได้กล่าวสอดคล้องกันว่า ความรู้ที่ครูจะต้องมีอันดับ แรก คือ ความรู้ในรายละเอียดเนื้อหาวิชาที่ตนรับผิดชอบ โดยต้องมีความเข้าใจถึงหลัก การ ทฤษฎี แหล่งที่จะศึกษาค้นคว้าเหตุผลของความรู้ตลอดทั้งสภาพและข้อจำกัดของ ความรู้นั้นด้วย ส่วน วชิร บุรณสิงห์ (2526 : 7 - 8) เพิ่มเติมอีกว่า ครูต้องมีความรู้กว้าง ขวางในสิ่งใหม่ ๆ เกี่ยวกับวิชาที่ตนสอน มีการค้นคว้าหาความรู้อยู่เป็นนิจ มีการนำ ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ มีความรู้ในวิชาครูเป็นอย่างดีและควรมีความรู้ ความสามารถพิเศษนอกเหนือจากสาขาวิชาที่ตนสอน

ชนะ กติการ (2527 : 15) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู วิชาชีพที่ดีในสถานศึกษานั้นต้องมีคุณลักษณะด้านวิชาการ โดยต้องมีความรู้ที่เกี่ยวกับ วิชาพื้นฐาน มีความรู้ในด้านทฤษฎี เทคโนโลยี มีความรู้ในด้านการปฏิบัติเทคโนโลยี มีประสบการณ์จริงในด้านเทคโนโลยี มีความรู้เกี่ยวกับวิชาทฤษฎีทางการศึกษา มีความ

รู้เกี่ยวกับวิชาปฏิบัติทางการศึกษาและมีประสบการณ์ในวิชาชีพครู ส่วน สุภาลักษณ์ บัญชรเทวกุล (2529 : 72 - 74) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่สอนวิชาชีพพาณิชยกรรม ด้านวิชาการเพิ่มเติมไว้ว่า วิชาทางด้านธุรกิจนั้นมีทั้งวิชาที่เป็นทฤษฎีและปฏิบัติ ครูจะต้องมีความชำนาญโดยเฉพาะ วิชาที่ต้องลงมือปฏิบัติให้นักเรียนกระทำตาม นอกจากนี้ นั้นครูสอนธุรกิจควรจะสามารถศึกษาหาความรู้จาก ตำราหรือวารสารต่างประเทศและนำมาปรับปรุงการสอนของตน

จากการศึกษาถึง คุณลักษณะของครูที่ดีในด้านวิชาการจากนักวิชาการหลายๆ ท่านจึงพอสรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูในด้านวิชาการนั้น ครูควรมีความรู้รอบตัว มีความรู้ในเรื่องของหลักสูตร มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการสอน มีความรู้ในเรื่องของวิชาชีพ มีความรู้ภาคทฤษฎี และปฏิบัติและมีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

ด้านการสอน

ทัศนีย์ สวงนัตถ์ (2532 : 41 - 43) กล่าวถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ในด้านการเรียนการสอนว่ามีดังนี้ คือ ควรเตรียมนักเรียนก่อนสอน แจ่มชัดประสงค์ การเรียนให้รู้เนื้อหาการสอนเป็นไปตามลำดับความยากง่าย ใช้สิ่งชักจูงใจเป็นตัว กระตุ้นให้เกิดความสนใจ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เลือกสรรและเตรียม สื่ออย่างเป็นระบบ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดค้น ถือว่าข้อมูลย้อนกลับมีความ สำคัญ มีการเสริมแรงที่ดี ให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติ เรียนรู้อย่างมีขั้นตอน สอนใน สิ่งที่ผู้เรียนสามารถทำได้และครูต้องมีเจตคติที่ดีต่อผู้เรียน ส่วน สุรางค์ กลิ่นหอม (2533 : 20 - 24) ได้กล่าวถึง ครูที่มีคุณภาพควรมีคุณลักษณะด้านการสอนโดยครูควรมี ลักษณะที่สังเกตได้จากการมีการเตรียมตนเองและนักเรียนก่อนสอน ตั้งเกตุและให้ ความสนใจนักเรียนขณะสอน ประเมินผลการเรียนเมื่อจบบทเรียน ดูแลตักแต่งห้อง เรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนและให้ความสนใจนักเรียนตลอดเวลาที่อยู่ที่โรงเรียน

สุจินต์ วิสวชีวนนท์ (2524 : 24 - 26) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูด้านการ สอนว่า ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน รู้จักใช้หลักสูตร และแผน การสอน เขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในวิชาที่สอดคล้องคล้องกับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร รู้จักใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ เลือกกิจกรรมการสอนได้เหมาะสม มีความ

สามารถในการเลือกใช้สื่อการสอน รู้จักวิธีการวัดผลและประเมินผล วินิจฉัยข้อบกพร่องของผู้เรียนและสอนซ่อมเสริมตามความเหมาะสม ส่วน ยนต์ ชุมจิต (2534 : 36) ได้ให้ทัศนะว่า ครูที่ดีนั้นจะต้องมีความสามารถในการสอนและการปกครองชั้นกล่าวคือ สามารถอธิบายได้แจ่มชัด สอนแล้วนักเรียนสามารถคิดแก้ปัญหาเองได้ สอนสนุก เลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมและสามารถสร้างบรรยากาศที่ดี นักเรียนมีระเบียบวินัย

พนัส หันนาคินทร์ (2528 : 291 - 298) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูในการดำเนินการสอนให้เกิดผลในแนวปฏิบัติว่า ครูต้องมีความสามารถในการปรับบทเรียนให้เข้ากับนักเรียน เข้าใจสภาพที่เป็นจริงของนักเรียน มีความรู้ในวิชาที่สอน มีความรู้ในวิธีสอน มีความคิดริเริ่มในการหาวิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้และคำนึงอยู่เสมอว่านักเรียนจะได้รับความรู้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการสอนของครูเป็นสำคัญ ส่วน ขาญชัย อินทรประวัติ (2523 : 32 - 33) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูอาจารย์ด้านการสอนไว้ว่า ก่อนทำการสอนต้องคำนึงถึงความพร้อมของตัวนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ควรสอนทีละเรื่องจากเรื่องที่ใกล้ตัวไปหาเรื่องที่ไกลตัว ประเมินผลและแจ้งผลเป็นระยะ ๆ มีการเสริมแรงด้วยการกล่าวชมเชย หรือให้รางวัลตามความเหมาะสม สร้างบรรยากาศให้เป็นประชาธิปไตย จัดสภาพการสอนให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล อีกทั้งต้องสร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกแก่นักเรียน

พินิจ เข้มทอง (2535 : 22 - 23) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านการสอนของครูที่ดีว่า ครูต้องมีความขยันหมั่นเพียรสอนตรงตามหลักสูตร วางแผนการสอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน มีกลวิธีในการสอนต่าง ๆ ได้ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหา วย และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน สอนโดยการใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้และวัดผลโดยใช้วิธีที่เหมาะสม มานิตา อุซชิน (2525 : 1) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านการเรียนการสอนของครูไว้ว่า ครูต้องมีแนวทางในการสอนวิชาชีพ ที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถภาพที่จะทำให้ สามารถปฏิบัติงานของกิจกรรมการสอนได้ ครูต้องใช้วิธีการสอนที่สามารถให้ผู้เรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือเกิดการเรียนรู้ หรือเกิดประสบการณ์ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ หรือจุดประสงค์ของการทำงานนั้น ครูต้องสอนแต่สิ่งจำเป็นตามลำดับของการจัดสภาพการ ในการสอนที่จำเป็นแก่การเรียนรู้ โดยการวางแผนการสอนหรือโครงการสอนไว้อย่างดี ครูต้องรู้จักกลวิธีจะเร้าให้ผู้เรียน

สนใจ โดยสร้างสภาพการสอนที่ใช้วิธีจัดสภาพภายนอก และสภาพภายในให้สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดความรู้หรือทักษะในวิชาชีพนั้น

จรรยาพร ธรณินทร์(2539 : 6) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาด้านเทคนิคการสอนอย่างเน้นคุณภาพไว้หลายประการดังนี้

1. ครูที่ดีควรต้องวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนการสอนว่า นักเรียนมีความสามารถในระดับใด
2. ครูควรมีการเพิ่มคุณภาพด้วยวิธีสอนแบบต่าง ๆ โดยอาจใช้เทคนิคให้นักเรียนลงมือทำ สอนให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้เทคนิคอภิปรายตามหาผลงานหรือการเรียนรู้แบบไม่มีคำตอบถูกต้องตายตัว
3. ครูต้องวางแผนการสอนโดยเน้นที่นักเรียน วางแผนเน้นกิจกรรมนักเรียนหรือเลือกสื่อช่วยเสริม
4. ครูลงมือสอนโดยเน้นนักเรียนลงมือทำ ซึ่งเน้นนักเรียนคิด ทำ และแสดง หรือการสอนโดยเน้นการใช้ข้อมูลและใช้คอมพิวเตอร์
5. การประเมินผลโดยมีการเน้นกระบวนการ และเนื้อหาให้เกิดผลปลายทาง คือ คุณภาพและคุณธรรม

จากคุณลักษณะด้านการสอนของครูที่ดี ตามที่นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูด้านการสอนนั้นมีดังนี้ คือ ครูควรมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าก่อนสอนทุกครั้ง เลือกและใช้สื่อได้เหมาะสมกับบทเรียน เลือกและใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับบทเรียน ในการสอนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความกระตือรือร้นในการสอน มีความสามารถในการอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจง่าย มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน มีการเสริมแรงโดยการกล่าวชมเชยหรือให้รางวัล ให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเป็นประชาธิปไตยในกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการประเมินผลการเรียนเมื่อจบบทเรียน

ด้านบุคลิกภาพ

เมธี ปิณฑนานนท์ (2533 : 42) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีควรมีบุคลิกภาพดังนี้ คือ มีความเมตตา กรุณา มีความซื่อสัตย์ มีความตรงไป ตรงมาและเปิดเผย มีระเบียบและวินัย มีความขยัน อดทน เปิดใจกว้าง มีขันติ มีความตั้งใจจริงต่อวิชาชีพครู

มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการสนับสนุนผู้เรียนและมี
อารมณ์ขัน ส่วน จันทร์ ชุ่มเมืองปัก (2528 : 2 - 3) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้
ที่จะเป็นครูว่า ครูควรมีคุณลักษณะมองดูแล้วน่าศรัทธา ต้องระมัดระวังกิริยามารยา
ยึดแบบสภะ ไม่ลำสมันิยม ในด้านท่วงท่าจะต้องใช้ภาษาที่ถูกต้องชัดเจน ด้านจริย
วัตรต้องงดงาม มีลักษณะพิเศษที่ทำให้ผู้พบเห็นรู้ว่าเป็นครู เช่น กิริยามารยาทสำรวม มี
การแต่งกายที่เหมาะสม มีลักษณะที่ควรยกย่องอยู่ในตนเอง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2533 : 102 - 103) ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่ดีของครูด้านบุคลิกภาพมีหลายประการคือ บุคลิกภาพทางกายภาพ
บุคลิกภาพทางอารมณ์ บุคลิกภาพทางสังคม และบุคลิกภาพทางสติปัญญา นอกจากนี้
สุภางค์ แสงวนิช (2506 : 37) ได้เสนอเกี่ยวกับ บุคลิกภาพที่สำคัญของครูต่อการเรียน
การสอนไว้ว่า ครูควรแต่งกายเรียบร้อยเหมาะสม มีรูปร่างท่าทางดี ประพฤติดี มี
อารมณ์ขัน ร่าเริงแจ่มใส ร่วมงานกับผู้อื่นได้ มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม มีความ
ยุติธรรม มีน้ำใจ เมตตา กรุณาและเป็นประชาธิปไตย ส่วน พินิจ เจิมทอง (2535 : 26)
ได้สรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของครูที่ดีไว้ว่า ครูควรมีบุคลิกภาพที่ไม่ขัด
กับหลักธรรมที่ตนสอน ปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ มีอารมณ์มั่นคง มีความอดทน
ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ขัน แต่งกายเรียบร้อย พุดจาสุภาพอ่อนโยน มีกิริยาสุภาพเรียบ
ร้อย มีความรู้ในวิชาการและมีศรัทธาในความเป็นครู

ยนต์ ชุ่มจิต (2534 : 166 - 167) ได้จำแนกบุคลิกภาพที่ดีของครูไว้เป็นสอง
ด้านใหญ่ ๆ คือ บุคลิกภาพภายนอก ได้แก่ ร่างกายที่สมส่วน ไม่อ้วนไม่ผอม มีสุขภาพ
แข็งแรง ร่างกายสะอาด ผิวพรรณผ่องใส หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส กิริยาสงบเสถียร
สุภาพนุ่มนวล ทำงานคล่องแคล่วว่องไว พุดจาสุภาพอ่อนหวาน ชัดถ้อยชัดคำ น้ำเสียง
ชัดเจน เป็นต้น ส่วนบุคลิกภาพภายใน ได้แก่ การมีความคิดริเริ่มดี มีความรู้รอบตัวดี มี
ปฏิภาณไหวพริบ มีความจำดี มีอารมณ์มั่นคง รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีความ
เชื่อมั่นในตนเองสูง ช่างสังเกตมีความอดทน กระตือรือร้น เมตตากรุณา กตัญญูกตเวที
และตรงเวลา สอดคล้องกับ สุจินต์ วิสวชีวนนท์ (2524 : 24 - 26) ได้กล่าวถึง
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูในด้านบุคลิกภาพไว้ดังนี้คือ ครูควรแต่งกายที่สะอาด
เหมาะสม มีความร่าเริง แจ่มใส มีอารมณ์ขัน เป็นกันเองกับผู้เรียน มีอารมณ์ที่มั่นคง
พุดจาคมชัด กล้าแสดงความคิดเห็น มีเหตุผล มีความกระตือรือร้น ใจกว้างยอมรับฟัง
ความคิดเห็นของผู้อื่น มีความภูมิใจในอาชีพและเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน ส่วน

พนัส หันนาคินทร์ (2528 : 291 - 298) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูด้านบุคลิกภาพว่า ครูควรเป็นผู้ที่แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสม ฉลาด รอบรู้ สุขภาพร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพจิตดี ตรงต่อเวลา มีความสามารถในการพูด ประพฤติดีและมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน

จากทัศนะของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน พอจะสรุปคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของครูที่ดีได้ดังนี้คือ ครูควรมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ร่าเริง แจ่มใส มีอารมณ์ขัน มีความสุภาพอ่อนโยน เป็นคนตรงต่อเวลา มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา มีความกระตือรือร้นและแต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับความเป็นครู

ด้านมนุษยสัมพันธ์

ธนู แสงศักดิ์ (2505: 85) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูที่ดีด้านการมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน โดยต้องมีความสนใจ เอาใจใส่ปัญหาของนักเรียน คอยตอบปัญหาให้กระจ่าง แน่แนว ไม่แสดงอารมณ์รุนแรง ไม่เยาะเย้ย รู้จักระงับอารมณ์ มีน้ำใจนักกีฬา อดทน วางตัวเหมาะสมกับเด็กไม่สนิทสนมมากเกินไป ไม่ทำให้ขายหน้า รู้จักชมเชย เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินผลการสอนและตัดสินใจความดีงามของนักเรียนด้วยเหตุผล นอกจากนี้ พินิจ เข้มทอง (2535 : 29) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีในด้านมนุษยสัมพันธ์ไว้ว่า ครูควรเป็นผู้ที่ชอบติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน วางตนได้เหมาะสมกับโอกาส สถานที่และกลุ่มชน เป็นมิตรและเป็นที่พักพิงที่ดีของศิษย์ ทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี มีความไว้วางใจเพื่อนร่วมงาน มีการให้เกียรติ เข้าใจและยอมรับบุคคลอื่น นอกจากนั้น ยังต้องเป็นนักประชาธิปไตย

ยนต์ ชุ่มจิต (2534 : 76 - 78) กล่าวว่าครูควรมีคุณลักษณะที่ดีด้านมนุษยสัมพันธ์ซึ่งสามารถจำแนกได้ 3 ประการดังนี้คือ

1. มนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยสร้างความประทับใจแก่ศิษย์ สอนให้ศิษย์เกิดความรู้ ความสามารถในการวิชาการต่าง ๆ อย่างเต็มกำลังความสามารถ สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้สนุกสนานได้สาระ ดูแลทุกข์สุข รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาและช่วยแก้ปัญหาให้ศิษย์

2. มนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับครู โดยครูควรปฏิบัติต่อกันเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพอันดี ร่วมมือกันอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองดี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

วิชาการและงานส่วนตัวซึ่งกันและกัน ทำหน้าที่แทนกันเมื่อจำเป็น ให้กำลังใจในการทำงานกันและกัน รวมทั้งกระตุ้นให้เป็นผู้มีความสุภาพ อ่อนน้อมต่อกัน

3. มนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองและชุมชน โดยการแจ้งผลการเรียนหรือความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ ให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ ติดต่อผู้ปกครองเพื่อร่วมแก้ปัญหาของศิษย์ เยี่ยมเยียนผู้ปกครองเพื่อสร้างความคุ้นเคย เชิญผู้ปกครองให้มาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ส่งเสริมความรู้ให้ผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่น เข้าร่วมงานที่ชุมชนจัด รวมทั้งเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง โดยให้ผู้ปกครองได้ทราบเป็นระยะ ๆ

สุจินต์ วิทวชีวนนท์ (2524 : 24 - 26) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ไว้ 4 ประการด้วยกันคือ

1. ครูต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน โดยครูต้องให้ความสนใจ เอาใจใส่ช่วยเหลือและให้ความยุติธรรม ให้ความร่วมมือและให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้เรียนในทุกด้าน
2. ครูต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในโรงเรียน โดยครูให้ความร่วมมือ ให้ความช่วยเหลือ สามารถปรับตัวให้เข้ากับทุกคนได้เป็นอย่างดี
3. ครูต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองนักเรียน โดยการต้อนรับผู้ปกครองอย่างเป็นกันเอง ร่วมกันปรึกษาหารือแก้ปัญหาของนักเรียน รายงานความก้าวหน้าของผู้เรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบ
4. ครูต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน โดยครูต้องร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ให้ความช่วยเหลือและบริการชุมชน

พนัส หันนาคินทร์ (2528 : 291 - 298) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูที่ดีในด้านมนุษยสัมพันธ์ที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ดังนี้มี 4 ประการคือ

1. มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เช่น ครูต้องสอน อบรม แนะนำให้มีความสัมพันธ์ที่เกิดจากความเคารพนับถือ
2. มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เช่น ครูแต่ละคนต้องรู้จักทำงานประสานประโยชน์กัน
3. มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง เช่น ครูต้องมีจุดมุ่งหมายเดียวกันกับผู้ปกครอง

4. มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลภายนอก เพราะครูเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของสังคม

จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีด้านมนุษยสัมพันธ์ จึงพอสรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูด้านมนุษยสัมพันธ์นี้มีดังนี้ คือ การที่ครูมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน นักศึกษา รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา มีความเป็นกันเองกับนักเรียน นักศึกษา ทั้งในและนอกโรงเรียน รับฟังปัญหาและแก้ปัญหาให้นักเรียน นักศึกษา รักษาความลับของนักเรียน นักศึกษา และเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของนักเรียน นักศึกษา

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ(ไพโรจน์ อยู่มนเจียร .ม.ป.ป. : 25) ว่า ครูที่แท้นั้นเป็นผู้กระทำแต่ความดี ได้แก่ ต้องขยันหมั่นเพียรและอดทนหาเวลาเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ต้องหนักแน่น อดกลั้นและอดทน ต้องรักษาระเบียบวินัย ดำรงระมัดระวังความประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผน อันดีงาม ต้องปลื้มตัวปลื้มใจจากความสะอาดสบายและความสนุกรื่นเริงที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน ต้องตั้งใจให้มั่นคงและแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์และรักษาความจริงใจ ต้องเมตตาหวังดี ต้องวางใจเป็นกลางไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้น ทั้งในด้านวิชาการและความฉลาดรอบรู้ให้สมเหตุสมผล

พนัส หันนาคินทร์ (2528 : 291 - 298) ได้สรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในด้านคุณธรรมที่ครูควรจะมีคือ มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ ไม่อาฆาตเคັน มีความศรัทธาคืออาชีพ มีความเที่ยงธรรม เป็นคนที่มีเหตุผล มีวาจาสุภาพเรียบร้อยและมีความคงเส้นคงวาในการประพฤติตน ส่วน ยนต์ คุ้มจิต(2531 : 79) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะที่สำคัญของครู โดยครูต้องมีจรรยาครูและคุณธรรมสูง โดย มีความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู มีความเสียสละ มีความเมตตา กรุณา มีความยุติธรรมและมีมานะอดทน นอกจากนี้สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2525 : 29) ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูในด้านคุณธรรมว่า ครูควรมีความเสียสละ มีความรักเด็กและเพื่อนมนุษย์ มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายและประหยัด ไม่เป็นทาสอบาญทุกชนิด มีความจริงใจ มีความอดกลั้นอดทนต่อการซักถามของศิษย์ มีความยุติธรรมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ของการสอนและการวัดผล

วางตนเหมาะสมแก่ความเป็นครูทั้งในและนอกโรงเรียน มีความขยันขันแข็งในหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่และทำอย่างมีชีวิตชีวา ไม่มีความสัมพันธ์ผู้สาวกับศิษย์หรือนุคคลอื่นที่มีใช้คู่ครองของตนและยึดมั่นในศีลห้าและมรรคแปดเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

เสนีย์ มีทรัพย์ (2522 : 22 - 25) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูด้านคุณธรรม จรรยาบรรณไว้ว่า ครูต้องประพฤติตนดีสม่ำเสมอ ดำรงชีวิตและปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีด้านวัฒนธรรม กิจนิสัยและอุปนิสัย นำนักเรียนให้ห่างจากทางที่เสื่อมเสีย ไม่ทำโทษนักเรียนเกินกว่าเหตุ ตรงต่อเวลา เว้นการกระทำชั่วด้านผู้สาว แต่งกายเรียบร้อย มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีกิริยาจาตุภาพเรียบร้อย

คุรุสภา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2533 : 35) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ ไว้ดังนี้

1. ครูควรมีความเมตตา กรุณา ได้แก่ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและสังคม มีความสนใจและห่วงใยในการเรียนและความประพฤติของผู้เรียน
2. ครูควรมีความยุติธรรม ได้แก่ ความเป็นธรรมต่อนักเรียน ความเป็นกลาง
3. ครูควรมีความรับผิดชอบ ได้แก่ มุ่งมั่นในผลงานใช้เวลาอย่างมีคุณค่า ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน
4. ครูควรมีวินัย ได้แก่ มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ
5. ครูควรมีความขยัน ได้แก่ มีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการทำงาน มีความพยายาม
6. ครูควรมีความอดทน ได้แก่ อดทนเมื่อเกิดอุปสรรค มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์
7. ครูควรประหยัด ได้แก่ ต้องรู้จักประหยัดและออมใช้ของอย่างคุ้มค่า
8. ครูควรมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ได้แก่ เห็นความสำคัญของวิชาชีพครู รักษาชื่อเสียงวิชาชีพครู เกิดความสำนึกและตระหนักที่จะเป็นครูที่ดี
9. ครูควรมีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต

จากทัศนะของนักวิชาการและนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านที่ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม พอสรุปได้ว่า ครูควรเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน มีความเป็นอยู่

เรียบง่ายและประหยัด เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน นักศึกษา ไม่คิดสิ่งเสียดสีและ
 อายุนุขทั้งปวง มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู มีความเมตตา กรุณา อุทิศตนและ
 เวลาเพื่อนักเรียน นักศึกษาและส่วนรวม และไม่ประพฤติดิเค่เรื่องชั่วช้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ล้อม ไชยสร (2510 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่ดีของครูใน
 ทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ปีการศึกษา 2510 พบว่า
 คุณลักษณะของครูที่นักเรียนชอบมาก ได้แก่ การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย รองลงไปคือ
 การพูดจาสุภาพ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย พูดจริงทำจริง ให้เสรีภาพในการแสดง
 ความคิดเห็น รักและเมตตานักเรียน ใจดี สุขุมเยือกเย็น มีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง ด้าน
 การปกครอง ชอบครูที่เข้มงวดต่อความประพฤติ แต่ไม่ชอบครูที่ดูดำและลงโทษ ชอบ
 ข่มขู่ เลือกที่รักมักที่ชัง ด้านการสอน ชอบครูที่ขยันขันแข็ง อดทน ช่วยเหลือนักเรียน
 ได้เมื่อจำเป็น ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ ไม่ชอบครูที่คลุมเครือ เข้าใจ
 ยาก ด้านบุคลิกภาพ ชอบครูที่ให้ความยุติธรรม วางตัวเหมาะสม ไม่ชอบการแต่งกายที่
 ไม่สุภาพ วาจาไม่สุภาพ ไม่ตรงเวลา ถือตัวมากเกินไปและเปิดเผยความลับของนัก
 เรียนซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่านักเรียนมองเห็นว่า ครูที่พึงประสงค์ของนักเรียน
 นั้นต้องแต่งกายเรียบร้อย อารมณ์แจ่มใส วางตัวได้เหมาะสม มีความยุติธรรม

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2518 : 86 - 92) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
 ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้
 ปกครอง ครูใหญ่ นักการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทั่วไป โดยจำกัดขอบเขตกรุงเทพมหานคร
 นคร กลุ่มตัวอย่างจาก 23 เขต เขตละ 3 โรงเรียนจำนวน 756 คน สรุปผลการวิจัยได้ว่า
 สังคมต้องการให้ครูมีลักษณะที่ดีใน 7 ด้าน คือ

1. ด้านความประพฤติ ครูไม่ควรประพฤติปฏิบัติตนเหมือนคนในอาชีพอื่น
 ซึ่งจะต้องเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน
2. ด้านความรู้ทางวิชาการ ครูต้องมีความรู้กว้างขวางนอกเหนือจากวิชาที่ตน
 สอนและหาความรู้ให้ทันสมัยเสมอ นอกจากนี้ครูยังต้องมีความรู้ทางวิชาชีพครูด้วย

3. ด้านความสามารถในการสอน ครูต้องมีทักษะในการสอนให้นักเรียนเข้าใจ ใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนอยู่เสมอ สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตั้งใจสอน

4. ด้านการปกครอง ครูต้องเข้มงวดกวดขัน ไม่ปล่อยปละละเลยต่อการที่นักเรียนกระทำความผิดระเบียบวินัย อบรมศีลธรรมจรรยาแก่นักเรียน

5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูควรให้ความสนิทสนมกับนักเรียน ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนประสบปัญหาต่าง ๆ ควรหาโอกาสพบปะผู้ปกครองนักเรียน

6. ด้านบุคลิกภาพ ครูควรแต่งกายเรียบร้อย มีกิริยาสงวนเสียม พุดจาไพเราะ สุภาพ มีอารมณ์ขัน ยิ้มแย้มแจ่มใสและมีลักษณะผู้นำ

7. ด้านการทำงานนอกเวลาและงานอดิเรก ครูนั้นไม่ควรทำงานพิเศษประเภทที่ขัดต่อศีลธรรม คุณธรรมอันดีหรือเกี่ยวข้องกับอบายมุข เช่น ขายสุรา ออกเงินกู้ เก็บเงินตามบาร์ การเป็นนายหน้า ครูควรทำงานพิเศษที่สุจริต

บุษกร เพชรวิวรรธน์ (2519 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง พบว่า คุณลักษณะด้านการสอนนั้น นักเรียนต้องการครูที่มีความรู้ดี สอนเข้าใจ ส่วนคุณลักษณะด้านการปกครองชอบครูที่เป็นคนเชื่อถือได้ ครูที่ลงโทษเฉพาะนักเรียนที่ทำผิดจริงเท่านั้น ครูที่เต็มใจรับฟังความทุกข์ของนักเรียน ไม่ชอบครูที่ไม่ให้ความยุติธรรมแก่นักเรียน คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ นักเรียนชอบครูที่แต่งกายเรียบร้อย มีความร่าเริง คุณลักษณะด้านความประพฤติ นั้น นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูที่มีกิริยามรรยาทเป็นที่ชื่นชอบแก่บุคคลทั่วไป ไม่ชอบครูที่ควบคุมอารมณ์ของตนเองไม่ได้เมื่ออยู่ในอารมณ์โกรธ ด้านสัมพันธ์กับนักเรียน นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สนทนาด้วยเสมอและไม่ชอบครูที่เรียกชื่อนักเรียนไม่ถูก

ประโยชน์ จันทรโชติ (2520 : 74-76) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา โดยได้จัดเป็นหมวดหมู่ดังนี้ คือ

1. คุณลักษณะด้านการสอน ประกอบด้วย คุณลักษณะหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกเพื่อกระตุ้น ถ่ายทอด แนะนำหรือหาวิธีการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และรู้จักวิธีที่จะเรียน เช่น การรู้จักใช้อุปกรณ์การสอน การเตรียมการสอนอย่างดี ฯลฯ

2. คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ประกอบด้วย คุณลักษณะหรือพฤติกรรมแบบมีปฏิสัมพันธ์ร่วมหรือมีเอื้อโยสัมพันธ์กับนักเรียน เช่น ความรักความเมตตาต่อนักเรียน การช่วยเหลือนักเรียนด้านต่าง ๆ ฯลฯ

3. คุณลักษณะด้านความประพฤติคุณธรรม - ศีลธรรม ประกอบด้วย คุณลักษณะ หรือพฤติกรรมที่แสดงออก หรือการวางตนอย่างมีแบบแผนอยู่ในกรอบธรรมเนียมของสังคม อันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เช่น มีความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีหลักธรรมประจำใจ ฯลฯ

4. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย คุณลักษณะหรือพฤติกรรมอันเป็นส่วนรวมของบุคคลที่แสดงออกมามีเห็นได้ชัด และไม่เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านอื่น ๆ เช่น รูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย กิริยาท่าทาง ท่วงทีวาจา เชื้อชาติภูมิลำเนา ฯลฯ

5. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างมีศิลปะ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในกิจการงาน เพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ ในกิจการงานอย่างน่าพึงพอใจร่วมกัน เช่น การให้การต้อนรับผู้มาติดต่อ การเข้าสมาคม การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้อื่น ฯลฯ

6. คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ประกอบด้วย คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากด้านการเรียนการสอน เช่น การพัฒนาอาคารและบริเวณ การรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ฯลฯ

7. คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย ประกอบด้วย คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเอื้ออำนาจต่ออุดมการประชาธิปไตย เช่น มีความรับผิดชอบ มีใจกว้างที่จะรับฟังความคิดเห็นที่ต่างไปจากตนได้ มีสามัคคีธรรม เคารพในมติของส่วนรวม มีวินัยในตนเอง เชื่อในหลักเหตุผล แก้ปัญหาด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ฯลฯ

เจดีย์ บุรีรักษ์และคณะ (2520 : 367 - 369) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ดี ตามความคิดเห็นของกลุ่มบุคคล 6 ประเภท คือ นักเรียน ผู้ปกครอง ครูหรือศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา พระ และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยได้รับความร่วมมือจากวิทยาลัยครูทั่วประเทศรวม 12 แห่ง ยกเว้นวิทยาลัยครูทางภาคเหนือ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของครูอยู่ที่บทบาทการสอนและการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ครูที่มีคนไม่ชอบมากที่สุดคือ ครูที่ขาดความรับผิดชอบ เจ้าอารมณ์ ขาดความยุติธรรม เห็น

แก้ตัว ส่วนครูที่มีคนชอบมากที่สุด คือ ครูที่ตั้งใจสอน เข้าใจและเป็นกันเอง ยุติธรรม ตรงเวลา เสียสละและมีความเมตตาธรรม ความบกพร่องของครู โดยเฉพาะครูชาย บกพร่องด้านความประพฤติที่ชอบอบายมุข การแต่งกายกิริยามารยาทไม่ดี ส่วนครูหญิง จะบกพร่องด้านการแต่งกายและอารมณ์จู้จี้ ชอบบ่น หน้าที่สำคัญของครู คือ การสอน การอบรมนักเรียน การสวดท่องความประพฤติ การแนะแนว ช่วยดูแลอาคารสถานที่ เป็นต้น ส่วนลักษณะครูที่ดีเรียงตามลำดับ ได้แก่ มีคุณธรรมและความประพฤติเรียบร้อย ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี มีการอบรมแนะแนวและปกครอง มีความสามารถในการสอน มีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกลักษณะดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีความรู้ในเนื้อหาวิชาการ

พรทิพย์ รัตนวิศาลนนท์ (2527 : 65 - 75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพครูช่างอุตสาหกรรมระดับปริญญาที่พึงประสงค์ ซึ่งพบว่า สมรรถภาพที่ครูช่างอุตสาหกรรมระดับปริญญาควรมีมากที่สุดคือ ด้านวิชาชีพ ได้แก่ ความรู้ความชำนาญในวิชาเทคนิคหรือวิชาชีพเฉพาะสาขาของตนที่ปฏิบัติงาน มีทักษะในการใช้เครื่องมือและวัสดุฝึก มีความรู้ในวงงานวิชาชีพ มีทักษะในการใช้เครื่องมือและวัสดุฝึก สามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎีและหลักวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ได้ ด้านการสอน ได้แก่ ครูถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นำทฤษฎีการเรียนรู้ไปใช้ในการเรียนการสอน สรุปเนื้อหาในการสอนให้เข้าใจได้ง่าย สอดคล้องงานช่างได้อย่างถูกต้อง มีความรู้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูช่างอุตสาหกรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์และสังคม ได้แก่ มีความเสียสละต่อส่วนรวม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น ทำงานที่ตนรับผิดชอบหรือที่ได้รับมอบหมายอย่างได้ผล ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ และด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน ได้แก่ มีความสามารถในการตัดสินใจได้ ใช้เหตุผลในการปกครองชั้นเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักช่วยตนเอง มีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียนและเข้ากับนักศึกษาได้ซึ่งจากสมรรถภาพทั้งสี่ด้านนั้น สมรรถภาพด้านวิชาชีพเป็นสมรรถภาพที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนั้นมีความสำคัญรองลงมา

สมชาย กล้าเวช (2528 : 78) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ในพื้นที่พัฒนาเพื่อความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งศึกษาจาก ทักษะของประชาชนผู้ทำหน้าที่นิเทศ ครูพลศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ จากผลการวิจัย พบว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณลักษณะด้านวิชาการ อันประกอบไปด้วยความรู้ในเรื่องวิชาการศึกษาและพลศึกษา หลักสูตร การวัดผลและการประเมินผล

เข้าใจในแผนการสอนและสื่อการสอนต่าง ๆ และการพัฒนาการเงิน คุณลักษณะด้านการสอน ประกอบไปด้วยความสามารถในการสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เลือกวิธีการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ประกอบไปด้วยความสามารถในการควบคุมอารมณ์ สุภาพ อ่อนโยน ร่าเริงแจ่มใส ความมานะพยายาม สุขุมรอบคอบ พุฒชัดถ้อยชัดคำ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล สุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่นและมีความเชื่อมั่นในตนเอง คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ลักษณะทางสังคมดี ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ คุณลักษณะด้านคุณธรรมและความประพฤติ ประกอบด้วย ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีเมตตา กรุณา มีความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพ ไม่ประพฤติเสื่อมเสีย กระทำตนในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ซื่อสัตย์ สุจริตและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และคุณลักษณะด้านการเป็นพลเมืองดี ประกอบด้วย การยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน มีความสามัคคี เสียสละเพื่อส่วนรวม ให้เสมอภาคและมีเหตุผล

จำนงค์ อาศิริวัจน์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียน ครูอาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อจริยธรรมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2530 พบว่า ครูควรมีจริยธรรมในด้านอุปนิสัยส่วนตัว ด้านวิชาชีพครูและด้านเกี่ยวกับสังคม โดยครูควรประพฤติตนดี สม่ำเสมอ เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน ตรงต่อเวลา รับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีระเบียบวินัย กิริยาจาสุภาพอ่อนโยน วางตนได้เหมาะสม ทำหน้าที่การงานด้วยความรวดเร็วถูกต้อง รู้จักวิพากษ์วิจารณ์เพื่อปรับปรุงการศึกษา ใฝ่หาในการทำงานด้วยถ้อยคำที่สุภาพไม่ให้อื่นเสียกำลังใจ อยู่ในความคาดหวังของผู้อื่นในระดับสูง

เชาว์ เจริญลาภ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูช่างอุตสาหกรรม ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคในเขตการศึกษา 2 ซึ่งพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูช่างอุตสาหกรรม ในด้านคุณธรรมและความประพฤติมีความสำคัญมากกว่าด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพและด้านมนุษยสัมพันธ์

รัชนี้ งามมัน (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ตามทัศนะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสตูล พบว่า นักเรียนมีความประสงค์ให้ครูมีลักษณะต่าง ๆ จากสูงไปหาต่ำคือ การเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย การอบรม แนะนำและปกครอง บุคลิก ลักษณะ วิชาการ คุณธรรมและความประพฤติ สุขภาพกายและจิต มนุษยสัมพันธ์และการสอนตามลำดับ

วิชัย ศรีสมัย(2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยส่วนรวมมีทัศนะต่อคุณลักษณะของครูพลศึกษาแตกต่างกัน หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่างกายและด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านความรู้ในวิชาชีพ และด้านบุคลิกภาพแตกต่างกัน ส่วนในด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบต่อนักเรียนและด้านความสามารถด้านทักษะ ไม่แตกต่างกัน

สุนทร มุสิกกรังยี (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ในทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 พบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อคุณลักษณะด้านมีคุณธรรม จรรยาบรรณอยู่ในระดับมากที่สุด คุณลักษณะด้านมุ่งมั่นพัฒนาและด้านรอบรู้สอนดีอยู่ในระดับรองลงไปตามลำดับ ครูและผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 จำแนกตามสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดกรมอาชีวศึกษา มีทัศนะต่อพฤติกรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

สุภาภรณ์ คติประเสริฐ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาพาณิชยกรรม โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาชีพพาณิชยกรรม ในด้านคุณธรรม ศีลธรรม จรรยา มีระดับสูงกว่าด้านอื่น ๆ และความพึงพอใจด้านวิชาการ อยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาชีพพาณิชยกรรม ด้านบุคลิกภาพส่วนตัว อยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่น ๆ และความพึงพอใจในด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน อยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ความพึงพอใจของนักเรียนที่เลือกเรียนสาขาวิชาการ

บัญชี และสาขาวิชาการเลขานุการ มีความพึงพอใจคุณลักษณะของครูสอนวิชาชีพ พาณิชยกรรม ในด้านบุคลิกภาพส่วนตัว สูงกว่าด้านอื่น ๆ และด้านการสร้างบรรยากาศ ในชั้นเรียน ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ นักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาการขายมีความพึงพอใจ คุณลักษณะของครูสอนวิชาชีพในด้านเทคนิควิธีการสอน สูงกว่าด้านอื่น ๆ ด้านการจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น ๆ

วาสนา เปี่ยมใส (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณสมบัติและ คุณลักษณะของครูสายอาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษาพึงประสงค์ พบว่า ผู้รับใบอนุญาตและ/หรือผู้จัดการและครูใหญ่พึง ประสงค์ครูสายอาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรมในเรื่อง คุณลักษณะตามบุคลิกภาพทั้ง 12 ด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและพึงประสงค์ เรื่องความซื่อสัตย์และความมีระเบียบ วินัยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนคุณลักษณะด้านความสามารถทั้ง 10 ข้อ โดยเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากและพึงประสงค์ เรื่องการมีความรู้และทักษะในวิชาที่สอนมากที่สุด สำหรับ ในเรื่องคุณสมบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 10 ข้อ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปาน กลางและพึงประสงค์จะให้ครูที่สอนวิชาสามัญ หรือวิชาสัมพันธ์จะต้องมีความรู้ไม่ต่ำ กว่าระดับปริญญาตรีมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

วอทรูบาและ ไรท์(Wotruba and Wright. 1975 : 653 - 660) ได้ทำการศึกษาเพื่อ พัฒนาเครื่องมือประเมินผลอาจารย์ กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือ ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตมหาวิทยาลัยซานดิเอโก (San Diego University) แผนกบริหารธุรกิจ ผล ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่า คุณลักษณะอาจารย์ที่มีความสำคัญ ได้แก่ มี ความรู้กว้างขวางถูกต้องทันสมัยและรู้อย่างแท้จริง ส่งเสริมนิสิตให้แสดงความคิดเห็น กระตือรือร้นในวิชาที่สอน ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม อธิบายเข้าใจง่าย ยกตัวอย่าง ชัดเจนชอบช่วยเหลือนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนการ สอนให้มีชีวิตชีวา มีความยุติธรรมและมีความสนใจอยากสอน

คาร์ชและเอสตราบรูค(Karch and Estabrook. 1956 : 19 - 22) ได้ทำการวิจัย โดยวิธีวิเคราะห์งาน (job analysis) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์อาชีพครูพบว่า คุณลักษณะ พื้นฐานของครูที่ดีมีอยู่ 5 ด้าน คือ ทางด้านความสัมพันธ์กับนักเรียนทางด้านการเรียน การสอน ด้านศีลธรรม จรรยา ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวและลักษณะท่าทางเฉพาะส่วนที่

เกี่ยวกับนักเรียนนั้น ครูที่ดีต้องสนใจและพยายามที่จะเข้าใจปัญหาของนักเรียน คอบ
ปัญหาทุกปัญหา อย่าให้เรื่องส่วนตัวมามีอิทธิพลกับเจตคติที่ดีต่อนักเรียน พยายามควบคุม
อารมณ์ตลอดเวลา อย่าสนใจนักเรียนเพียงคนเดียวคนหนึ่ง อย่าสนิทสนมกับนักเรียน
มากเกินไป ชมเชยนักเรียนเมื่อทำงานได้ผลก้าวหน้า ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน
การสอน ดัดนิสัยใจหงออย่างมีเหตุผล

ฮิวส์ตัน และ โฮเวิร์ด (Houston and Howard, 1976 : 32 - 33) ได้สรุปผลการวิจัย
โดยกล่าวถึง การสอนของครูที่มีสมรรถภาพควรมีคุณลักษณะดังนี้ คือ มีความสามารถ
สนองความต้องการด้านอารมณ์ สังคม ร่างกายและสติปัญญาของผู้เรียนได้ มีความ
สามารถกำหนดจุดประสงค์ในการสอนตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีความ
สามารถในการใช้วิธีการสอนอย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สามารถใช้คู่มือ
การสอนและมีทักษะการสอนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สามารถจัดรูปแบบของการ
สื่อความหมายในห้องเรียน ยอมรับคุณค่าของการสื่อความหมาย สามารถใช้แหล่งวิทยา
การได้อย่างเหมาะสมใช้ และสร้างอุปกรณ์การสอน ตรงตามจุดประสงค์การสอนและ
สามารถนำผลการสอนที่เกิดขึ้น มาพัฒนาปรับปรุงการสอนใหม่

แคลเดอร์อน (Calderon, 1989 : 1512 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู
ที่สอนได้ดีเยี่ยมในทัศนะของนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนในเขตวิทยาลัยชุมชน
ลอสแอนเจลิส ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างเลือกจากประชากรใน
เขตวิทยาลัยชุมชนลอสแอนเจลิส โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ บุคลิกภาพ
และพฤติกรรมของครูได้ดีเยี่ยม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียน ครูและผู้บริหารโรงเรียนมี
ความคิดเห็นตรงกัน โดยเน้นในส่วนที่เกี่ยวกับคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ดี สามลักษณะ
คือ ลักษณะการสอนที่ดี ลักษณะเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่ดี และลักษณะเกี่ยวกับอาชีพครู

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

บทนี้กล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีสร้างเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีจัดกระทำกับข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทราบความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2540 โดยมีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 8,570 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) จำนวน 8,155 คน รวมจำนวน 16,725 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดอัตราส่วนของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คนแล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามระดับการศึกษาโดยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้กลุ่มตัวอย่าง 193 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้กลุ่มตัวอย่าง 184 คน แล้วสุ่มแบบง่าย(simple random sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่ม(table of random numbers) ตามลำดับ ดังรายละเอียดที่แสดงตาราง 1

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาของนักเรียน
นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา

ตัวแปรจำแนกตามระดับการศึกษา	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
ระดับการศึกษา		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	8,570	193
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	8,155	184
รวม	16,725	377

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา จากการศึกษาเอกสารและแบบสอบถามของ เชาวน์ เจริญลาภ (2538 : 86 - 93) บุญเลิศ อนุวาร์ (2538 : 91 - 102) และรัชนี้ งามสมัน (2533 : 110 - 114) ประกอบกับแนวคิดที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็นสามตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ(check - list) เพื่อทราบถึงตัวแปรที่กำหนดในการศึกษา คือ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามแนวความคิดของ ไกลเคิร์ท (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 156 - 157 ;อ้างอิงมาจาก Likert. 1964) จำนวน 45 ข้อ แต่ละข้อได้กำหนดตัวเลือกไว้ห้าระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ซึ่ง

สร้างขึ้นภายใต้ คุณลักษณะห้าด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านคุณธรรม จริยธรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด(open - ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู ทั้งห้าด้าน

วิธีสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่มี โครงสร้างและเนื้อหาสอดคล้องกับการวิจัยเรื่องนี้และแบบสอบถาม สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครู เช่น ผู้บริหาร ครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา และอาชีวศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูทั้งห้าด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านคุณธรรม จริยธรรม

2. ศึกษาการสร้างแบบสอบถาม โดยการสัมภาษณ์ผู้มีความเชี่ยวชาญ ในด้านการวัดผลประเมินผล ศึกษาแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องที่คล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะของ เชาว์ เจริญลาก (2538 : 86 - 93) บุญเลิศ อนุवार (2538 : 91 - 102) และรัชณี ะสมัน (2533 : 110 - 114) เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

3. กำหนดขอบเขตของข้อคำถามให้ครอบคลุม องค์ประกอบของคุณลักษณะของครูทั้งห้าด้านดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จำนวน 45 ข้อ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามท่านตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้(try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการพัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง จำนวน 80 คน

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ทุกฉบับ โดยคัดเลือกเฉพาะฉบับที่ตอบสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนและหาค่าความเชื่อมั่น(reliability)ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(alpha - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9555

8. จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณนำไปแสดงต่อ ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ และเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามกับนักเรียน นักศึกษา เพื่อขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนภายใน 20 วัน ด้วยตนเอง

2. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

วิธีการจัดกระทำข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบเพื่อคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ตามลักษณะของตัวแปรที่ศึกษาแล้วหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีหาค่าร้อยละและบรรยายตารางประกอบ

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ในห้า ด้านกำหนดคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามแนวคิดของ ไคเกิร์ต (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 156 - 157 ; อ้างอิงมาจาก Likert. 1964) ดังนี้

5 หมายถึง มีระดับความต้องการมากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับความต้องการมาก

3 หมายถึง มีระดับความต้องการปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับความต้องการน้อย

1 หมายถึง มีระดับความต้องการน้อยที่สุด

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นการทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูตามความต้องการของนักเรียน นักศึกษา แล้วนำคำตอบมาลำดับความถี่ในแต่ละองค์ประกอบเพื่อประมวลผล

5. ประเมินความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินความคิดเห็นของ เบสต์ (Best. 1977 : 174) คือ

ค่าเฉลี่ย 3.6668 - 5.0000 หมายถึง มีระดับความต้องการในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.3334 - 3.6667 หมายถึง มีระดับความต้องการในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.0000 - 2.3333 หมายถึง มีระดับความต้องการในระดับน้อย

6. คำนวณค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)เพื่อหาความกระจายของข้อมูลเป็นรายด้าน

7. ทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ระหว่างตัวแปรสองกลุ่มใช้ค่าที(t - test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC + (statistical package for the social sciences personal computer) ซึ่งใช้ค่าทางสถิติต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ(percentage)
2. ค่าคะแนนเฉลี่ย(arithmetic mean)
3. ค่าความถี่(frequency)
4. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(standard deviation)
5. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(alpha coefficient)
6. ค่าที (t - test)

(ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2534 : 97 - 155)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทนี้กล่าวถึงการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ได้นำเสนอผลตามลำดับ คือ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
- f แทน ค่าความถี่
- SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน (t - distribution)
- P แทน ความน่าจะเป็น (probability)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ระดับและลำดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ในด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านคุณธรรมจริยธรรม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบ ระดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรตามระดับการศึกษา

ตอนที่ 4 การประมวลข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับคุณลักษณะของครู ที่นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ต้องการในด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ระดับการศึกษา	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ	สมบูรณ์	ร้อยละ
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)	193	193	100	193	100
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	184	184	100	184	184
รวม	377	377	100	377	100

จากตาราง 3 แสดงว่า จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา จำนวน 377 ฉบับ ได้รับคืน 377 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 377 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ระดับและลำดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตาราง 4

ตาราง 4 ระดับและลำดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของ
ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา จำแนกเป็นรายด้าน (N = 377)

คุณลักษณะ ที่	ประเด็นคุณลักษณะของครู	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ ต้องการ	ลำดับ ความ ต้องการ
1.	ด้านวิชาการ	4.1263	.4588	มาก	3
2.	ด้านการสอน	3.9525	.4838	มาก	5
3.	ด้านบุคลิกภาพ	4.1474	.5358	มาก	2
4.	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.1012	.6783	มาก	4
5.	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.1874	.5169	มาก	1
	เฉลี่ย	4.1030	.4549	มาก	-

จากตาราง 4 แสดงว่าความต้องการของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก (ดูรายละเอียดรายชื่อในภาคผนวก ค ตาราง 9)

เมื่อจัดลำดับความต้องการของคุณลักษณะในแต่ละด้าน จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านการสอน ตามลำดับ

ตาราง 5 ระดับและลำดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะ
ของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่ศึกษาในระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.)

คุณลักษณะ ที่	ประเด็นคุณลักษณะของครู	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ ต้องการ	ลำดับ ความ ต้องการ
1.	ด้านวิชาการ	4.1244	.453	มาก	4
2.	ด้านการสอน	3.9802	.463	มาก	5
3.	ด้านบุคลิกภาพ	4.1911	.542	มาก	2
4.	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.1364	.666	มาก	3
5.	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.1983	.511	มาก	1
เฉลี่ย		4.1261	.445	มาก	-

จากตาราง 5 แสดงว่า ความต้องการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.) ที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา
โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายองค์ประกอบอยู่ในระดับ มาก และเมื่อจัดลำดับความ
ต้องการของคุณลักษณะในแต่ละด้านจาก มากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านคุณธรรม
จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิชาการและด้านการสอน ตาม
ลำดับ

ตาราง 6 ระดับและลำดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะ
ของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่ศึกษาในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)

คุณลักษณะ ที่	ประเด็นคุณลักษณะของครู	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ ต้องการ	ลำดับ ความ ต้องการ
1.	ด้านวิชาการ	4.1284	.466	มาก	2
2.	ด้านการสอน	3.9234	.505	มาก	5
3.	ด้านบุคลิกภาพ	4.1014	.527	มาก	3
4.	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.0643	.691	มาก	4
5.	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.1759	.524	มาก	1
เฉลี่ย		4.0787	.465	มาก	-

จากตาราง 6 แสดงว่า ความต้องการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัด
สงขลา โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายองค์ประกอบอยู่ในระดับ มาก และเมื่อจัด
ลำดับความต้องการของคุณลักษณะในแต่ละด้านจาก มากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้าน
คุณธรรม จริยธรรม ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการ
สอน ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

คุณ ลักษณะ ที่	คุณลักษณะ ของครู	ระดับการศึกษา				t	P
		ระดับประกาศ นียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) N = 193		ระดับประกาศ นียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง(ปวส.) N = 184			
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1.	ด้านวิชาการ	4.1244	.453	4.1284	.466	-.09	.932
2.	ด้านการสอน	3.9802	.465	3.9234	.505	1.14	.255
3.	ด้านบุคลิกภาพ	4.1911	.542	4.1014	.527	1.63	.104
4.	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.1364	.666	4.0643	.691	1.03	.303
5.	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.1983	.511	4.1759	.524	.42	.674
	เฉลี่ย	4.1261	.445	4.0787	.465	1.01	3.13

จากตาราง 7 แสดงว่า ความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ระหว่างการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)กับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู ที่นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ต้องการ

ตาราง 8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู ที่นักเรียน นักศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลาต้องการ

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู	ความถี่
<u>ด้านวิชาการ</u>		
1.	ครูควรจบการศึกษาอย่างน้อยในระดับปริญญาตรี	19
2.	ครูควรจบการศึกษาในสาขาวิชาที่สอนโดยตรง	11
3.	ครูควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน	7
4.	ครูควรเน้นและส่งเสริมวิชาการ ในส่วนที่ตลาดแรงงานต้องการมาก	3
<u>ด้านการสอน</u>		
1.	ในการสอนครูควรสอดแทรกความรู้ที่นอกเหนือจากตำราเรียน	9
2.	ในการสอนครูควรให้ความสนใจนักเรียน นักศึกษาอย่างทั่วถึง	8
3.	ครูควรปรับปรุงเนื้อหาให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน	8
4.	ครูควรมีการสรุปเนื้อหาเมื่อสอนจบบทเรียน	7

ตาราง 8 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านบุคลิกภาพ		
1.	ครูควรมีความมั่นใจในตนเองสูง	22
2.	ครูควรมีความกระตือรือร้นกระตือรือร้น	10
3.	ครูควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อย แต่ทันสมัย	6
ด้านมนุษยสัมพันธ์		
1.	ครูควรให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน นักศึกษาทุกคน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง	8
2.	ครูควรให้ความสนใจเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน นักศึกษา	5
3.	ครูควรมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูด้วยกัน ไม่นินทาว่าร้ายกัน	3
ด้านคุณธรรม จริยธรรม		
1.	ครูควรเป็นคนพูดจริงทำจริง มีสำนึก	4
2.	ครูควรเป็นผู้เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่	2

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทนี้กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป ตามลำดับ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา เพื่อทราบระดับ ลำดับ และเปรียบเทียบความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน และเพื่อทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่นักเรียน นักศึกษาต้องการ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ในปีการศึกษา 2540 จำนวน 377 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสารและแบบสอบถามของเชาว์ เจริญลาก(2538 : 86 - 93) บุญเลิศ อนุवार(2538 : 91 -102) และรัชนี้ จะสมัน(2533 : 110 - 114) ประกอบกับแนวคิดที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม

ความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา จำนวน 45 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด(open - ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา จากนั้นนำแบบสอบถามให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาพันธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ปรับปรุงแก้ไขเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง(validity) แล้วนำไปทดลองใช้กับประชากรที่เป็นนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการพัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบหาความเชื่อมั่น ปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่น(reliability) 0.9555 ซึ่งจัดได้ว่าเป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูงและเชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ถึงผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามโดยให้นักเรียน นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ จำนวน 377 ชุด ปรากฏว่าได้รับคืน 377 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว ปรากฏว่าสามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (statistical package for the social sciences personal computer) คือ ข้อมูลตอนที่ 1 หาค่าร้อยละเพื่อทราบอัตราส่วนของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามลักษณะตัวแปรอิสระ ข้อมูลตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) และทดสอบสมมุติฐานด้วยค่าที่ (t - test)

2. ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา โดยจัดลำดับความถี่ของประเด็น ข้อเสนอแนะในแต่ละ องค์ประกอบ เพื่อประกอบการอภิปรายผล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา มีความต้องการคุณลักษณะของครู โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก
2. นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา มีความต้องการคุณลักษณะของครู พิจารณาตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้าน คุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการ สอน ตามลำดับ
3. นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน มีความต้องการคุณลักษณะของครู โดยภาพรวมและรายองค์ ประกอบ ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน
4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู ที่นักเรียน นักศึกษา โรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลาต้องการ พบว่า ครูนั้นต้องมีความรอบรู้เนื้อหาทาง วิชาการ มีการเตรียมการสอนสม่ำเสมอ และขณะสอนควรปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับ เหตุการณ์ปัจจุบัน มีบุคลิกที่ดี มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนัก เรียน นักศึกษา และสิ่งที่สำคัญยิ่ง ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมสูงเหมาะกับการเป็นแบบอย่างที่ดี

อภิปรายผล

ผลการวิจัย มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. ระดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูทั้ง โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรพี นิยม (2533 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสตูล พบว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา มีทัศนะต่อคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ในระดับสูง เป็นไปในทำนองเดียวกับผลการวิจัยของ เชาวน์ เจริญลาภ (2533 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูช่างอุตสาหกรรม ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคในเขตการศึกษา 2 ซึ่งผลการศึกษาพบว่าผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูช่างอุตสาหกรรม อยู่ในระดับสูง ทำนองเดียวกับผลการวิจัยของ สุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจของครู และนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาชีพพาณิชยกรรม โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาชีพพาณิชยกรรม ทั้ง 10 ด้าน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่านักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและคนในสังคมไทยให้การยกย่องและคาดหวังว่า ครู คือ ปุชนียบุคคล อันเนื่องมาจากการที่ครูต้องเป็นผู้สร้างเยาวชนของชาติ ให้มีคุณลักษณะเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม ครูยังต้องเป็นแบบอย่างด้านความประพฤติที่ดีให้กับเยาวชน และบุคคลอื่น ๆ เป็นผู้นำทางการศึกษาที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศ ภาระหน้าที่อันยิ่งใหญ่นี้เอง ทำให้ครูมิใช่เป็นเพียงผู้ที่ทำหน้าที่สั่งสอน ให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ศิษย์เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีบทบาทที่สำคัญอื่น ๆ อีกมากมายดังที่ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 18) ได้ให้ทัศนะไว้ว่าครูเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด ในการให้การศึกษแก่เยาวชนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ เป็นผู้มียุทธวิธีในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ความสำคัญดังกล่าว ทำให้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดแผนที่จะพัฒนาวิชาชีพครูให้ ครูเป็นผู้มี

คุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และทักษะ พร้อมทั้งกระตุ้นให้ครูเกิดการเรียนรู้ มีจิตสำนึกของความเป็นครู มีความรับผิดชอบต่อนักเรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านความประพฤติ การดำรงชีวิต ตลอดจนการรักษาภาษาและวัฒนธรรมของชาติ (สมนึก นนธิจันทร์ . 2535 : 11) จะเห็นได้ว่าความคาดหวังต่าง ๆ ที่มีต่อครู ของคนในสังคมและองค์กรต่าง ๆ อยู่ในระดับที่สูงมาก ความต้องการครูที่มีความเพียบพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม จึงเป็นความต้องการของคนทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียน นักศึกษาที่ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่ย่อมต้องการครูผู้ที่มีความเพียบพร้อมในคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเพราะ เมื่อนักเรียน นักศึกษาสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถและทักษะต่าง ๆ พร้อมทั้งการมีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ และคุณธรรม จริยธรรมเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต ครูจึงเป็นแม่แบบในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นแล้วจึงทำให้นักเรียน นักศึกษาในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา มีความต้องการครูที่มีคุณลักษณะในด้านวิชาการ การสอน บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมาก

จึงน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หากครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้ทราบความต้องการของนักเรียน นักศึกษา และนำไปพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขตนเอง ให้ไปสู่ระดับที่นักเรียน นักศึกษาต้องการในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการที่ครูควรมีการศึกษาในระดับที่ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี เพราะในระดับนี้เป็นที่ยอมรับกันในสังคมว่าเป็นบุคคลระดับปัญญาชน สามารถแนะนำสั่งสอนบุคคลอื่นได้ ยิ่งถ้าการอบรมสั่งสอนนั้นเป็นสาขาที่ตนเองจบการศึกษามาโดยตรง ยิ่งจะได้รับความเชื่อถือมากขึ้น นักเรียน นักศึกษาก็จะได้รับความรู้ที่ถูกต้องมากขึ้น ในด้านการสอนนั้นหากครูได้พัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขให้กระบวนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุดในการถ่ายทอดวิชาความรู้ ก็ยิ่งทำให้นักเรียน นักศึกษาได้รับประโยชน์เต็มที่ ส่วนในด้านบุคลิกภาพที่ครูจะต้องแสดงให้นักเรียน นักศึกษาเห็นว่าเป็นผู้มีความมั่นใจในตนเองสูง มีความกระฉับกระเฉงว่องไว แต่งกายเรียบร้อย ย่อมทำให้นักเรียน นักศึกษาได้ลอกเลียนแบบในสิ่งที่ดี สำหรับด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ครูควรมีนั้น ช่วยให้ครูและนักเรียน นักศึกษา มีความผูกพันกัน ช่วยลดช่องว่างระหว่างครู และนักเรียน นักศึกษาได้เป็นอย่างดีและ

ด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ครูมีนั้น ย่อมจะทำให้ครูเป็นผู้ที่มีคุณค่าสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปสู่นักเรียน นักศึกษา ช่วยให้นักเรียน นักศึกษาเป็นคนดีของสังคม หากครูทุกคนสามารถกระทำให้ได้ในทุกด้านที่กล่าวมาแล้ว ย่อมส่งผลให้นักเรียน นักศึกษาได้รับสิ่งที่ดี ๆ จากครู และสามารถนำไปพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ตามระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) กับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พบว่า โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณา เนตยากร (2520 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทัศนะไม่แตกต่างกันในคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา

ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่านักเรียน นักศึกษาของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน แต่มีความต้องการคุณลักษณะของครู โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน มีสาเหตุมาจากนักเรียน นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในระบบการศึกษา ย่อมต้องการที่จะได้รับความรู้ ทักษะและแบบอย่างที่ดีต่าง ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพหรือการดำรงชีวิตในอนาคต เพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงานและชีวิตส่วนตัว ความมุ่งหวังดังกล่าวนี้ ครูคือ ผู้ที่จะทำให้ความมุ่งหวังเหล่านั้นเป็นความจริง ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวสรุปถึง คุณลักษณะของครูที่นักเรียน นักศึกษาต้องการไว้ดังนี้ บรรจง ชูสกุลชาติ (2527 : 261-269) กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะของครูคือ เป็นผู้เชื่อถือได้ มีมารยาท เห็นความสำคัญของผู้เรียน มีความสุจริตใจและสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ ส่วนเทพการะเกด (2505 : 46-50) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า ครูที่ดีควรมีบุคลิกภาพดี มีความศรัทธาในการสั่งสอนอบรม มีการศึกษาความรู้รอบด้าน และมีคุณธรรมจริยธรรมสูง สำหรับเมธี ปิรันธนานนท์ (2523 : 67-68) ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า ครูควรมีคุณลักษณะที่ประกอบด้วย ทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ เทคนิค มนุษยสัมพันธ์ และมีอารมณ์ที่มั่นคง นอก

จากนี้ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2538 : 12) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูในยุคโลกาภิวัตน์ว่า จะต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางในการที่จะนำความรู้ไปพัฒนาสังคมของตน และตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถพิจารณาใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะของครูที่นักเรียน นักศึกษามีความต้องการนั้น ตรงกันกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิในทางการศึกษา ย่อมแสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ การสอน บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และคุณธรรม จริยธรรม เป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่ครูควรมีอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในสภาพสังคมปัจจุบัน และความต้องการคุณลักษณะดังกล่าว จึงเป็นความต้องการพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคน ทุกระดับย่อมต้องมี ดังนั้นจึงพอจะสรุปได้ว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) จะต้องมีความต้องการคุณลักษณะของครูในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

จึงน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หากครูได้รับรู้ถึงความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูดังกล่าว เพื่อเป็นกระจกสะท้อนให้ครูได้ทราบว่าตนเองควรปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขตนเองอย่างไร ซึ่งจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นแล้วว่า ทั้งห้าด้านที่นักเรียน นักศึกษา มีความต้องการนั้น มีความสำคัญต่อวิชาชีพครูเป็นอย่างยิ่ง หรือเป็นพื้นฐานที่ทำให้ครูได้รับการยกย่องว่าเป็นปูชนียบุคคล เป็นแม่พิมพ์ของชาติที่สามารถสร้างเยาวชนให้เป็นคนที่มีคุณค่า มีความเจริญก้าวหน้าทั้งต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ หากครูได้สนองตอบความต้องการดังกล่าวแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากทั้งต่อครู นักเรียน นักศึกษา สังคมหรือ แม้กระทั่งต่อวงการศึกษาของชาติ

ข้อเสนอแนะ

1.ด้านวิชาการ ครูควรมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย หากว่าได้ทำการสอน ในสาขาวิชาที่ตรงกับความรู้ที่ได้เรียนมาโดยตรง จะยิ่งเพิ่มประสิทธิภาพและมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งควรแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ และควรเน้นหรือส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาได้มีความรู้เชิงวิชาการในส่วนที่ตลาดแรงงานมีความต้องการมาก

2. ด้านการสอน ในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรสอดแทรกความรู้ที่นอกเหนือจากตำราเรียนที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษา นอกจากนั้นในขณะสอนควรให้ความสนใจนักเรียน นักศึกษาอย่างทั่วถึง รู้จักประยุกต์หรือปรับปรุงเนื้อหาให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน และเมื่อสอนจบบทเรียนก็ควรมีการสรุปเนื้อหาที่สอนด้วย

3. ด้านบุคลิกภาพ ครูควรเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองสูง กระฉับกระเฉง ว่องไวและแต่งกายสุภาพเรียบร้อยแต่ทันสมัย

4. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูควรให้ความเป็นกันเอง ไม่เลือกที่รักมักที่ชังและให้ความสนใจเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน นักศึกษาทุกคน อีกทั้งควรมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูด้วยกัน ไม่นินทาว่าร้ายกัน

5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ครูควรเป็นคนพูดจริงทำจริง รักษาสัจจะและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษา คุณลักษณะของครูที่นักเรียน นักศึกษาต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นการเฉพาะ

2. ควรศึกษา คุณลักษณะของครูที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาต้องการ

บรรณานุกรม

กริช อัม โภชน์. บทบาทของครู. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2520.

ก่อ สวัสดิ์พานิชย์. "คุณลักษณะของครู 4 ประการ", วิทยาสาร. 21 (11) : 12 - 13; 15 มีนาคม 2513.

_____. "การศึกษา กับ สังคม", รวมคำแหง. 2 (4) : 51; มกราคม 2519.

การฝึกหัดครู, กรม. มาตรฐานบางประการสำหรับครูที่ดี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2515.

เกริกวิทยาลัย, โรงเรียน. "ประเมินผลการสัมมนาเรื่อง การนิเทศภายใน", เอกสารประกอบการสัมมนา. สมุทรปราการ : เกริกวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2530.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สรุปแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. โครงการจัดทำเอกสารและคู่มือดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2531.

_____. พระราชบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์, 2531.

_____. เอกสารประกอบการสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ม. 15(2). กรุงเทพมหานคร : กองส่งเสริมการศึกษานอกระบบ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน, 2532.

_____. แนวทางการพัฒนาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน. สถิติการศึกษาเอกชนปีการศึกษา 2533. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

_____. 20 ปี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : บริษัท
ประชาชน จำกัด, 2534.

_____. สถิติการศึกษาเอกชนปีการศึกษา 2538. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2539.

จรวพร ธรณินทร์. “การรื้อปรับระบบโครงสร้างและการบริหารทั่วไปทั้งองค์กรใน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2539 - 2541)”, เอกสารประกอบการ
บรรยายในการประชุมวิชาการ วันการศึกษาเอกชน ครั้งที่ 7. น.ป.ท.,
2539. อัดสำเนา.

จันทร์ ชุ่มเมืองปัก. ลักษณะของครูที่ดี. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการ
ฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2528.

จำนง อาศิริวัจน์. การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียนและ
ผู้ปกครองที่มีต่อจริยธรรมที่คาดหวังกับจริยธรรมที่ปฏิบัติของครูใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2529. ปรียญานิพนธ์
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.
อัดสำเนา.

จำรัส นองมาก. “นโยบายสนับสนุนการจัดตั้งสถานศึกษาเอกชนตามโครงการเงินกู้
จากธนาคารออมสิน”, เอกสารประกอบการสัมมนา. กรุงเทพฯ : จีรัชการ
พิมพ์, 2538.

เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. ลักษณะของครูที่ดี. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2520.

_____. รูปแบบการพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมของประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 2530 - 2531.

ชนะ กสิการ. “สมรรถภาพของครูช่าง”, เอกสารประกอบการเรียนวิชาปรัชญาการ
อาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2527. อัดสำเนา.

ชาญชัย อินทรประวัตติ. วิธีสอนทั่วไปและการสอนแบบจุดภาค. พิมพ์ครั้งที่ 3.

สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2523.

เชาว์ เจริญลาภ. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูช่างอุตสาหกรรม ตาม

ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคในเขต

การศึกษา 3. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร

วิโรฒ สงขลา, 2533.

ทัศนีย์ สงวนสัตย์. "การเรียนการสอนที่พึงประสงค์", สารพัฒนาหลักสูตร, 8 (89) :

41 - 43; สิงหาคม 2532.

เทพ การะเกด. "สมบัติครู", ประชาศึกษา, 46 - 50; สิงหาคม 2505.

ธนู แสงศักดิ์. "ครูดี", วิทยาจารย์, 60 (2) : 85 - 100; กุมภาพันธ์ 2505.

นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารอาชีวศึกษา. "ภาระผู้สอน", เอกสารรายงานทาง

วิชาการ. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง, 2533. อัดสำเนา.

บรรจง ชูสกุลชาติ. จักรวาลการศึกษา. ม.ป.ท., 2527.

_____. "บทบาทของผู้ช่วยฝ่ายปกครอง", มิตรครู, 20 (22) : 22 - 24 ตุลาคม 2529.

บุญชม ศรีสะอาด. "ลักษณะของครูที่สอนดี", ประชาศึกษา, 11 : 5 - 6; สิงหาคม 2525.

บุบผา กุมารรานนท์. วิธีสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ :

สุทธิสารการพิมพ์, 2527.

บุษกร เพชรวิวรรณ. ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.

บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา, วิทยาลัยครู. ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์สามมิตร, 2518.

ประโยชน์ จันทรโชติ. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดสงขลา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยาและคณะ. “การวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูให้มี
สมรรถภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา”,
วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 3 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2532.

ปราศรัย ประวัตรุ่งเรือง. การศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนโรงเรียนเอกชนที่จัดการ
ศึกษานอกระบบโรงเรียนสาขาคอมพิวเตอร์ในกรุงเทพมหานคร. วิทยา
นิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535. อัดสำเนา.

ปรีชา สุขคุณ. “ครูที่ดีเป็นปูชนียบุคคล”, ประชาศึกษา. 34 (7) : 6 - 8 ;
เมษายน 2527.

พรทิพย์ รัตนวิสาสนนท์. ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถ
ภาพของครูช่วงอุตสาหกรรม ระดับปริญญาตรีที่พึงประสงค์. ปริญญา
นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2527. อัดสำเนา.

พนัส หันนาภินทร์. การมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2528.

พินิจ เจิมทอง. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนจริยศึกษาในโรงเรียนประถม
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิด
เห็นของผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ ครูและผู้ปกครองนักเรียน. ปริญญา
นิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2535.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. “การสอนระดับอุดมศึกษา”, เอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์
เพื่อเพิ่มทุนสมรรถภาพทางการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, 2523. อัดสำเนา.

_____. “ชีวิตที่ต้องตื่นตัวตลอดเวลา”, เดลินิวส์. 21 มีนาคม 2538. หน้า 12.

ไพโรจน์ อยู่มนะเชียร. วาทะการศึกษา. กรุงเทพฯ : พีเค พรินต์ติ้ง บางพลัด, ม.ป.ป.

มานะ รัตนโกเศศ. “บทสัมภาษณ์”, วิจัยและบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย
ครูจันทร์เกษม, 3 (3) : 1 - 5 ตุลาคม 2532.

มานิต มานิตเจริญ. ทอานุกรมไทย. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, 2519.

มานิดา อุชชิน. "ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ", เอกสารการประชุมสัมมนา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2525.

เมธี ปิณฑนนานนท์. การบริหารบุคลากรในวงการศึกษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จรัสนิทวงศ์, 2523.

_____. การบริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2534.

ยนต์ ชุ่มจิต. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2531.

_____. ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2534.

รศสุคนธ์ พึ่งสุข. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่คาดหวังและคุณลักษณะที่เป็นจริงของครูสอนวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2535. อัดสำเนา.

ระพี ศาคริก และทองคูณ หงส์พันธ์. "การแสวงหาและการพัฒนาเอกลักษณ์ของสถาบันวิชาชีพครู", เอกสารสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2529. อัดสำเนา.

รัชนี้ งามมัน. การศึกษาคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสตูล. ปริญญานิพนธ์ กศ. ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2533. อัดสำเนา.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2531.

เริงลักษณ์ โรจนพันธ์. เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาแห่งประเทศไทย กลุ่มภาคใต้, ตมาคม. "การพัฒนาบุคลากรทางการสอนด้านคุณลักษณะต่าง ๆ", เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา กลุ่มภาคใต้. สุราษฎร์ธานี : โรงเรียนโป๊ะเทคนิคสุราษฎร์ธานี, 2538.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศึกษาภัณฑ์, 2531.

ล้อม ไชยสร. คุณลักษณะของครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ปีการศึกษา 2510. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510. อัดสำเนา.

ลัดดา เสนาวงษ์. ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ : พิษณุการพิมพ์,

2532.

เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. คู่มือสมาชิกคุรุสภา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.

วิชัย ศรีสมัย. การศึกษาคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของ

นักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช.

ปริญญาโท กศ.ม. ภาคใต้ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้,

2535. อัดสำเนา.

วัชร บวรณสิงห์. "ลักษณะครูที่ดี", เอกสารประกอบการสอนวิชาชีพครู.

กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท. 2526. อัดสำเนา.

วาสนา เปี่ยมใส. คุณสมบัติและคุณลักษณะของครู สายอาชีพประเภทวิชา

พาณิชยกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาพึงประสงค์. วิทยานิพนธ์

หลักสูตรคุรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ

ทหารลาดกระบัง, 2538. อัดสำเนา.

วิชาการ, กรม. "การศึกษาความเป็นไปได้ของแนวการจัดการศึกษาระดับประถม

มัธยมและอาชีวศึกษาของไทยในทศวรรษ 1990", รายงานลวรวิจัย.

กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2536.

ศิริชัย พงศ์วิชัย. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ศศิธร สิงหละชาติ. การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา(ม.ศ. 6) จากสถาน

ศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2522.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ :

อักษรบัณฑิต, 2525.

สนั่น มีสัจธรรม. “ครูที่ดีเป็นปูชนียบุคคล”, ข่าวครูไทย. 4 (62) : 3 - 7;

กรกฎาคม 2528.

สมชาย กล้าเวช. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูทอศึกษาในพื้นที่เพื่อความมั่นคง

จังหวัดชายแดนภาคใต้. ปริณิณิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. 2528. อัดสำเนา.

สมนึก นนธิจันทร์. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : บริษัท

ประชาชน จำกัด, 2535 .

สายหยุด จำปาทอง. “บทบาทของครูกับการพัฒนาสังคม”, การวิจัยและบริหารการ

ศึกษา. วิทยาลัยครูจันทร์เกษม 3 (3) : 17 - 28; ตุลาคม, 2532 .

สิทธิชัย ษาคานิติ. การศึกษากับสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ที่ระพัฒนา, 2524.

สุจินต์ วิสวชีวนนท์. “การพัฒนาการสอนมัธยมศึกษา”, เอกสารการสอนวิชาพหุติ

กรรมการสอนมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยที่ 11.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์, 2524.

สุชน เจริญพงศ์. “ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกหัดครูและความต้องการของครู”,

วารสารวิทยาลัยครูอาชีวศึกษา. 4 มกราคม 2512.

สุนทร มุสิกกรังนี. การศึกษาพฤติกรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ใน

ทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน ในเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ ศษ. ม.

ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2535. อัดสำเนา.

สุภาวค์ แสงวนิช. “บุคลิกภาพ”, ศูนย์ศึกษา. 4 : 37; เมษายน 2506.

สุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ. ความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครู

สอนวิชาพาณิชยกรรม โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขา

วิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร : สถาบัน

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537. อัดสำเนา.

สุภาลักษณ์ บัญชรเทวกุล. “ครูสอนธุรกิจแตกต่างกับครูสอนวิชาชีพสามัญอย่างไร”,

ครูปริทัศน์. ปีที่ 11; พฤษภาคม 2529.

สุรางค์ กลิ่นหอม. “ครูประจำชั้นทำอะไรบ้าง”, ประชาศึกษา. 41 : 20 - 24;

ธันวาคม 2533.

สุรินทร์ สรสิริ. "ครูดีนั้นเป็นอย่างไร", วิทยาจารย์. ปีที่ 7 ฉบับที่ 5 กรกฎาคม 2515.

เสนีย์ มีทรัพย์. "คุณธรรมในทัศนะของพุทธทาสภิกขุ", กุศโลบายฉบับจริยธรรม. 22 - 25; มีนาคม - เมษายน 2522.

สุวรรณา เนตยากร. ความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.บ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2520. อัดสำเนา

อำภา บุญช่วย. "มหาวิทยาลัยกับงานผลิตบัณฑิตเพื่อสังคม", วารสารศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 11(กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2531).

Best, John W. Research in Education. 4th ed. New Jersey : Prentice - Hall, 1977.

Calderon, Larry Anthony. "Characteristics of the Excellent Teacher as Perceived by Students, Teachers and Administrators in the Los Angeles Community College District, "Dersertation Abstracts International. 49(9) : 2512 - A; March 1989.

Houston, Robert W. and Jones L. Howard. "Three Views of Competence Based Education University of Houston, "Performance Basic Teacher Education : A Source Book. 12 : 32 - 33; January, 1976.

Karch, Robert R. and Leigh S. Estabrook. 250 Teaching techniques. Milwaukey : Bruce Company, 1956.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities", Educational & Psychological Measurement. 30 (608) 1970.

Wotruba, T.R. and Wright, P.L. "How to Develop a Teacher Rating Instrument, "Journal of Higher Education. 46 : 653 - 660; November - December, 1975.

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์

(สำเนา)

ที่ ทม 230.1(บท)/1211

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

3 ธันวาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้รับใบอนุญาต

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุภาพ จันทราช เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ ปริญญานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา

โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ดังนี้
อาจารย์ ดร.วิระชัย เสมากักดี ประธานกรรมการ
อาจารย์ อนันต์ ประศาสน์กุล กรรมการ
สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนระดับ ปวช. และนักศึกษาระดับ ปวส.

บัณฑิตวิทยาลัยรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูง ในความอนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะ โปรดให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) อาคม วัชโรสง

(ดร.อาคม วัชโรสง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (074) 313153

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครู

โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา

ผู้วิจัย

นายสุภาพ จันทราช

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาบัตร

อาจารย์ ดร.วีระชัย เสมาดักดี ประธานกรรมการ

อาจารย์ อนันต์ ประศาสน์กุล กรรมการ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครู

โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ตามขอบข่ายคุณลักษณะห้าด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยสร้างเป็นแบบสอบถาม 45 ข้อ

ตอนที่ 3 ถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ตามความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ภายใต้คุณลักษณะห้าด้าน

2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามคุณลักษณะของครูที่ท่านต้องการ

3. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ไม่มีผลเสียหายหรือกระทบกระเทือนต่อท่านแต่อย่างใด

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ จะได้รับการเก็บรักษาไว้เป็นความลับและนำผลมาใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายสุภาพ จันทราช

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยทักษิณ

ตอนที่ 1

คำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

ระดับการศึกษา

- () ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
- () ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)

สำหรับผู้วิจัย

() 1

ตอนที่ 2

แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง : แบบสอบถามตอนที่สองนี้มีจำนวน 45 ข้อ แบ่งคุณลักษณะของครูออกเป็น 5 ด้าน โปรดอ่านข้อความที่แสดงถึงลักษณะหรือพฤติกรรมของครูแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วใคร่ครวญว่า ท่านมีความต้องการให้ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา มีคุณลักษณะอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับการตัดสินใจของท่านมากที่สุด โดยกำหนดระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความต้องการมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความต้องการมาก
- 3 หมายถึง มีระดับความต้องการปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความต้องการน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความต้องการน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	คุณลักษณะของครู	ระดับความต้องการ					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
0	มีความรอบรู้และทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน.....	/					
00	เป็นคนคล่องแคล่วว่องไว.....			/			

จากตัวอย่างในข้อ 0 แสดงว่า นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา มีความต้องการคุณลักษณะของครู ในด้านการมีความรอบรู้และทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน อยู่ในระดับ มากที่สุด

จากตัวอย่างในข้อ 00 แสดงว่า นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา มีความต้องการคุณลักษณะของครู ในด้านเป็นคนคล่องแคล่วว่องไวอยู่ในระดับ ปานกลาง

ข้อที่	คุณลักษณะของครู	ระดับความต้องการ					สำหรับผู้ วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
	ด้านวิชาการ						
1	มีความรู้รอบตัว.....						() 2
2	มีความรู้ในเรื่องของ หลักสูตร....						() 3
3	มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่ สอน.....						() 4

ข้อที่	คุณลักษณะของครู	ระดับความต้องการ					สำหรับผู้ วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
4	มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น....						() 5
5	มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการ สอน.....						() 6
6	มีความรู้ในเรื่องของวิชาชีพ....						() 7
7	มีความรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ....						() 8
8	มีความรู้เกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผล.....						() 9
	ด้านการสอน						
9	เตรียมการสอนล่วงหน้าก่อน สอนทุกครั้ง.....						() 10
10	เลือกและใช้สื่อได้เหมาะสมกับ บทเรียน.....						() 11
11	เลือกและใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับบทเรียน.....						() 12
12	ในการสอนคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล.....						() 13
13	มีความกระตือรือร้นในการสอน.....						() 14
14	มีความสามารถในการอธิบาย เนื้อหาให้เข้าใจง่าย.....						() 15
15	มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้อง เรียน.....						() 16

ข้อที่	คุณลักษณะของครู	ระดับความต้องการ					ค่าสำหรับผู้ วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
16	มีการเสริมแรงโดยการกล่าวชม เชยหรือให้รางวัล.....						() 17
17	ให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียน การสอน.....						() 18
18	มีความเป็นประชาธิปไตยใน กิจกรรมการเรียนการสอน.....						() 19
19	มีการประเมินผลการเรียนเมื่อจบ บทเรียน.....						() 20
ด้านบุคลิกภาพ							
20	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง.....						() 21
21	มีความสามารถในการควบคุม อารมณ์.....						() 22
22	ร่าเริง แจ่มใส.....						() 23
23	มีอารมณ์ขัน.....						() 24
24	มีความสุภาพ อ่อนโยน.....						() 25
25	เป็นคนตรงต่อเวลา.....						() 26
26	มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ ปัญหา.....						() 27
27	มีความกระตือรือร้น.....						() 28
28	แต่งกายสะอาด เรียบร้อยเหมาะ สมกับความเป็นครู.....						() 29

ข้อที่	คุณลักษณะของครู	ระดับความต้องการ					สำหรับผู้ วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
ด้านมนุษยสัมพันธ์							
29	มีความสามารถในการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน นักศึกษา.....						() 30
30	รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา.....						() 31
31	มีความเป็นกันเองกับนักเรียน นักศึกษาทั้งในและนอก โรงเรียน.....						() 32
32	รับฟังปัญหา และแก้ปัญหาให้ นักเรียน นักศึกษา.....						() 33
33	รักษาความลับของนักเรียน นักศึกษา.....						() 34
34	เอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของนัก เรียน นักศึกษา.....						() 35
ด้านคุณธรรม จริยธรรม							
35	มีความซื่อสัตย์ สุจริต.....						() 36
36	มีความยุติธรรม.....						() 37
37	มีวินัยในตนเอง.....						() 38
38	รับผิดชอบต่อน้ำที่การงาน....						() 39
39	มีความเป็นอยู่เรียบง่าย และ ประหยัด.....						() 40

ข้อที่	คุณลักษณะของครู	ระดับความต้องการ					สำหรับผู้ วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
40	เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน นักศึกษา.....						() 41
41	ไม่ติดสิ่งเสพติด และ อบายมุข ทั้งปวง.....						() 42
42	มีความรัก และศรัทธาในอาชีพ ครู.....						() 43
43	มีความเมตตา กรุณา.....						() 44
44	อุทิศตนและเวลาเพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และส่วนรวม.....						() 45
45	ไม่ประพฤติดุศีลเรื่องผู้สาว.....						() 46

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา
ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

โปรดเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูตามความต้องการของท่าน ภายใต้อคุณลักษณะห้าด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านคุณธรรม จริยธรรม นอกเหนือไปจากประเด็นในแบบสอบถามตอนที่ 2

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา
ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา

ด้านวิชาการ

1.
2.
3.
4.
5.

ด้านการสอน

1.
2.
3.
4.
5.

**ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา
ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา**

ด้านบุคลิกภาพ

1.
2.
3.
4.
5.

ด้านมนุษยสัมพันธ์

1.
2.
3.
4.
5.

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.
2.
3.
4.
5.

กรุณาทบทวนอีกครั้งเพื่อความแน่ใจว่าท่านตอบแบบสอบถามครบถ้วนทุกข้อแล้ว
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

สุภาพ จันทราช
นิสิตปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาคผนวก ค.

ตาราง 9

ตาราง 9 ระดับและลำดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะ
ของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ประเด็นคุณลักษณะของครู	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความต้องการ
ด้านวิชาการ				
1.	มีความรู้รอบตัว	4.2122	.7015	มาก
2.	มีความรู้ในเรื่องของหลักสูตร	4.3740	.6610	มาก
3.	มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน	4.4562	.6514	มาก
4.	มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น	3.8302	.7975	มาก
5.	มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการสอน	3.9629	.7570	มาก
6.	มีความรู้ในเรื่องของวิชาชีพ	4.0318	.7213	มาก
7.	มีความรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	4.1167	.7768	มาก
8.	มีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผล	4.0265	.7748	มาก
ด้านการสอน				
9.	เตรียมการสอนล่วงหน้า ก่อนสอนทุก ครั้ง	4.3767	.6852	มาก
10.	เลือก และใช้สื่อได้เหมาะสมกับบท เรียน	4.0743	.8054	มาก
11.	เลือกและใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้ เหมาะสมกับบทเรียน	4.0928	.8052	มาก
12.	ในการสอนคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	3.6340	1.0410	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นคุณลักษณะของครู	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความต้อง การ
13.	มีความกระตือรือร้นในการสอน	4.1406	.7606	มาก
14.	มีความสามารถในการอธิบายเนื้อหา ให้เข้าใจง่าย	4.3475	.7709	มาก
15.	มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน	4.0371	.8014	มาก
16.	มีการเสริมแรงโดยการ กล่าวชมเชย หรือให้รางวัล	3.0981	.9129	ปานกลาง
17.	ให้นักเรียน นักศึกษา มีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนการสอน	3.6631	.7442	ปานกลาง
18.	มีความเป็นประชาธิปไตย ในกิจกรรม การเรียนการสอน	4.0584	.8327	มาก
19.	มีการประเมินผลการเรียน เมื่อจบบท เรียน	3.9549	.8319	มาก
ด้านบุคลิกภาพ				
20.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.1141	.7185	มาก
21.	มีความสามารถในการ ควบคุมอารมณ์	4.2493	.9376	มาก
22.	ร่าเริง แจ่มใส	4.2281	.9376	มาก
23.	มีอารมณ์ขัน	3.9841	.9224	มาก
24.	มีความสุภาพ อ่อนโยน	4.0371	.8591	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นคุณลักษณะของครู	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความต้อง การ
25.	เป็นคนตรงต่อเวลา	4.1830	.8127	มาก
26.	มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา	4.1485	.7324	มาก
27.	มีความกระตือรือร้น	4.0531	.7163	มาก
28.	แต่งกายสะอาด เรียบร้อย เหมาะสม กับความเป็นครู	4.3289	.7459	มาก
ด้านมนุษยสัมพันธ์				
29.	มีความสามารถในการสร้างความ สัมพันธ์อันดีกับนักเรียน นักศึกษา	4.3607	.7666	มาก
30.	รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา	4.2493	.9059	มาก
31.	มีความเป็นกันเองกับ นักเรียน นักศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน	4.0663	.8588	มาก
32.	รับฟังปัญหาและแก้ปัญหาให้นักเรียน นักศึกษา	4.1167	.8975	มาก
33.	รักษาความลับของนักเรียน นักศึกษา	4.0292	1.1069	มาก
34.	เอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของนักเรียน นักศึกษา	3.7851	.8837	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นคุณลักษณะของครู	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความต้อง การ
ด้านคุณธรรม จริยธรรม				
35.	มีความซื่อสัตย์ สุจริต	4.3554	.6849	มาก
36.	มีความยุติธรรม	4.3607	.8071	มาก
37.	มีวินัยในตนเอง	4.0610	.7026	มาก
38.	รับผิดชอบต่อน้ำที่ทำงาน	4.3581	.6455	มาก
39.	มีความเป็นอยู่เรียบง่าย และประหยัด	3.6950	.8535	มาก
40.	เป็นแบบอย่างที่ดีของ นักเรียน นักศึกษา	4.2440	.8015	มาก
41.	ไม่ติดสิ่งเสพติดและอบายมุขทั้งปวง	4.4907	.8383	มาก
42.	มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู	4.3077	.6963	มาก
43.	มีความเมตตา กรุณา	4.1406	.7358	มาก
44.	อุทิศตน และเวลาเพื่อ นักเรียน นักศึกษาและส่วนรวม	3.8276	.9222	มาก
45.	ไม่ประพฤติผิดเรื่องชู้สาว	4.2202	1.0426	มาก

ศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครู
โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2541

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อทราบ ระดับ ลำดับและเปรียบเทียบความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา และเพื่อทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูดังกล่าว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ซึ่งกำลังศึกษาใน ปีการศึกษา 2540 จังหวัดสงขลา จำนวน 377 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 45 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t (t -test)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครู โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก

2. ลำดับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครูเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านการสอน

3. นักเรียน นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการต่อคุณลักษณะของครู โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาคุณลักษณะของครู เพื่อให้เป็นที่ต้องการของนักเรียน นักศึกษานั้น ครูต้องรอบรู้เนื้อหาทางวิชาการ เตรียมการสอนเสมอและขณะสอนควรปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน มีบุคลิกดี มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน นักศึกษา และที่สำคัญยิ่ง ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมสูงเหมาะกับการเป็นแบบอย่างที่ดี

A STUDY OF STUDENTS' NEEDS CONCERNING GOOD
CHARACTERISTICS OF THE TEACHERS IN PRIVATE
VOCATIONAL SCHOOLS IN SONGKHLA PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
SUPAP JUNTARACH

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Educational Administration
at Thaksin University
May 1998

This research studied and compared the hierarchy and levels of students' needs concerning good characteristics of the teachers in private vocational schools in Songkhla. The study also presented suggestions for the improvement of these characteristics.

The research sample subjects were 377 students who were studying at the Lower and Upper Vocational Certificate Levels in vocational private schools in the year 1997. The data collection instrument was a 45-item rating-scale questionnaire with an open-ended section for suggestions. The statistics utilized in the analysis of the data were percentage, mean, standard deviation, and alpha co-efficiency. A t-test was used to test the hypotheses.

The research results revealed that:

1. The levels of students' needs concerning good characteristics of the vocational school teachers as a whole and for individual components were high.
2. The hierarchy of the students' needs concerning good characteristics of the vocational school teachers followed this order: ethics, morality, personality, academic, human relationship, and teaching.
3. The students who were studying at different levels showed no significant differences as a whole and for individual components, in their needs concerning good characteristics of the vocational school teachers.

These were suggestions for the improvement or enhancement of teachers' characteristics so that these teachers can adapt themselves to match the students' needs. Teachers have to be academic minded and know their subjects; they should make lesson plans prior to their teaching and adapt and update their lessons to be in concordance with the current situations. Teachers should have good personality and should be able to create good relationship with students. Finally, teachers should carry themselves well and behave as role-models in the ethical and moral aspects of life.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล

นายสุภาพ จันทราช

วัน เดือน ปี เกิด

วันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2507

สถานที่เกิด

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

สถานที่อยู่ในปัจจุบัน

13 ถนนกระจ่างอุทิศ ตำบลคองหงส์
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน

ผู้ช่วยผู้จัดการ

สถานที่ทำงานในปัจจุบัน

โรงเรียนอุดมศึกษาพนิชัยการ
406 ถนนธรรมบุญวิถี ตำบลหาดใหญ่
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2527 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนกพาณิชยกรรม
จากโรงเรียนแจ้งพาณิชยการและช่างสำรวจ
- พ.ศ. 2529 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สายวิชาบริหารธุรกิจ
จากโรงเรียนอุดมศึกษาพนิชัยการ
- พ.ศ. 2532 กศ.บ. (วิชาเอกสังคมศึกษา)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
- พ.ศ. 2541 กศ.ม. (วิชาเอกการบริหารการศึกษา)
จากมหาวิทยาลัยทักษิณ